

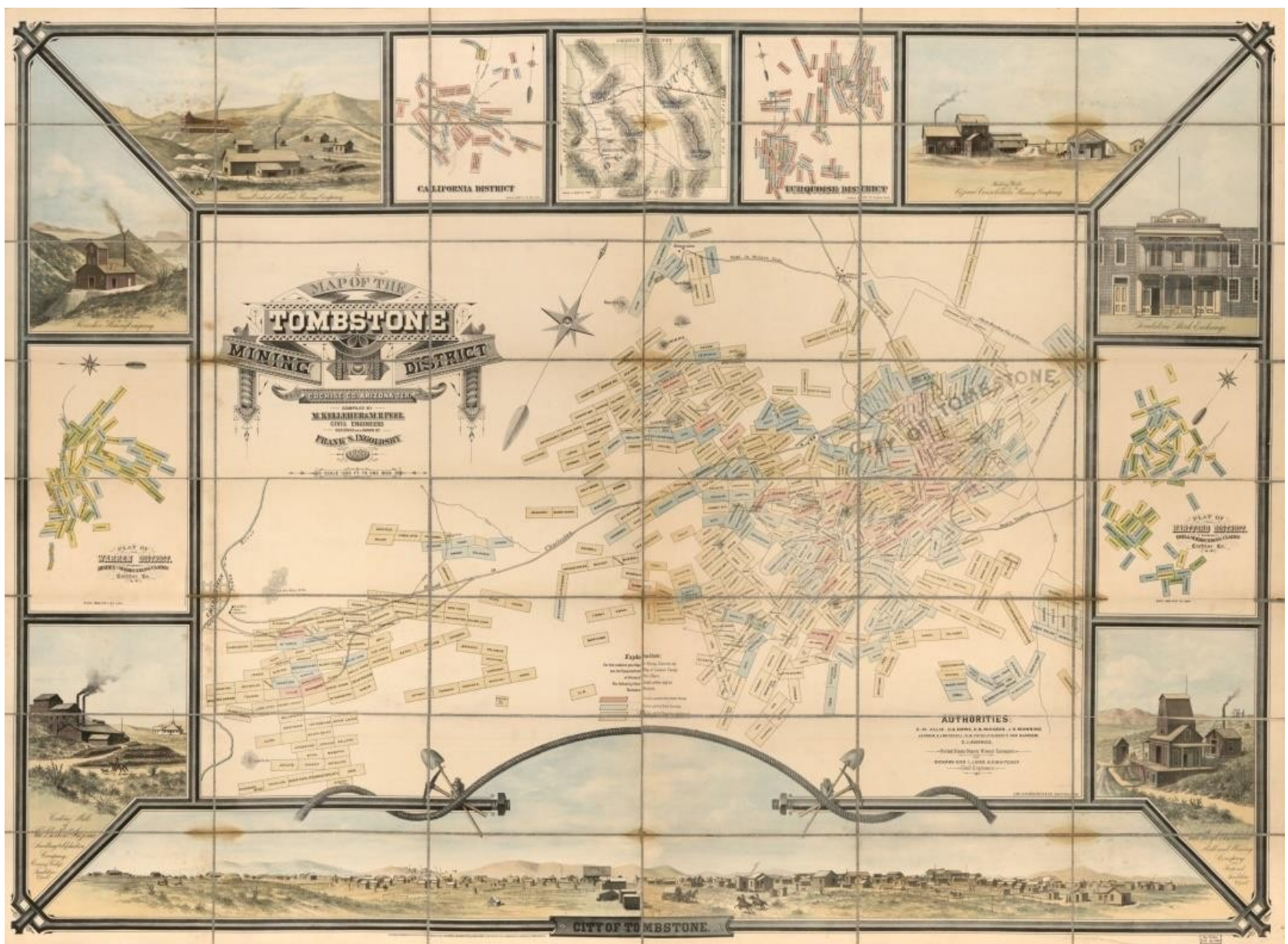
EL PATRIMONI MINER EL REpte DEL REconeixement

Rosa Serra Rotés

- **UNA MICA D'HISTÒRIA: del prestigi a l'oblit**
- **DE MINES A PATRIMONI MINER**
- **DE PATRIMONI A PRODUCTE CULTURAL I TURÍSTIC**
- **REPTES PER AL NOSTRE PATRIMONI**

No podem parlar de PATRIMONI MINER sense tenir en compte el concepte de PAISATGE MINER i identificar-lo amb PAISATGE CULTURAL

A partir de 1975 tot va començar a canviar...

DE MINES A PATRIMONI MINER

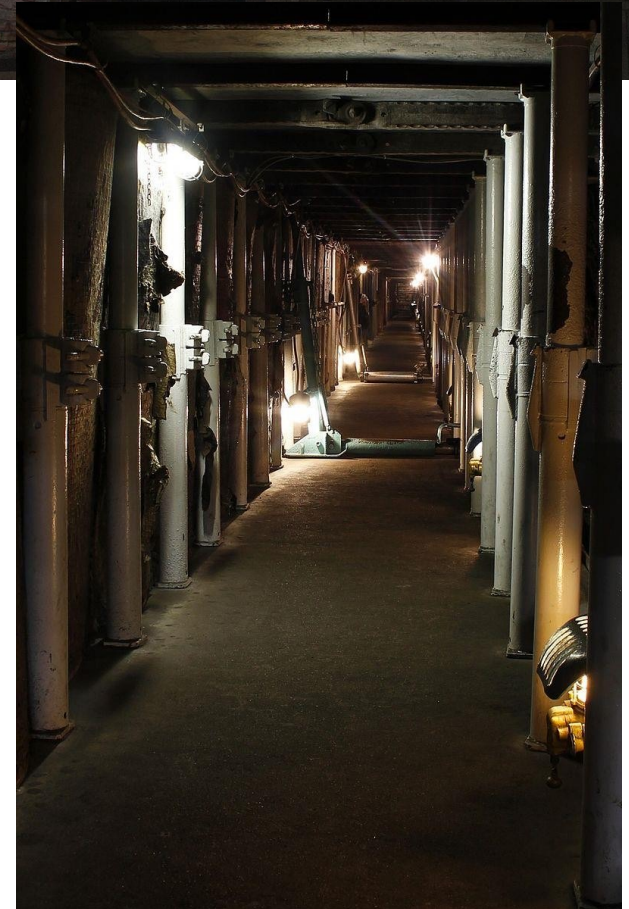
**Els grans exemples europeus:
Deutsches Bergbau-Museum Bochum (Alemanya)**

Deutsches Bergbau-Museum Bochum (Alemania)

1860

365.700 visitantes

12.000 m²

GRAN BRETANYA

NATIONAL COAL MINING MUSEUM
FOR ENGLAND

MINA DE SAL DE WIELICZKA, CRACOVIA (POLÒNIA)

UNESCO 2008 i 2013
1 milió de visitants any

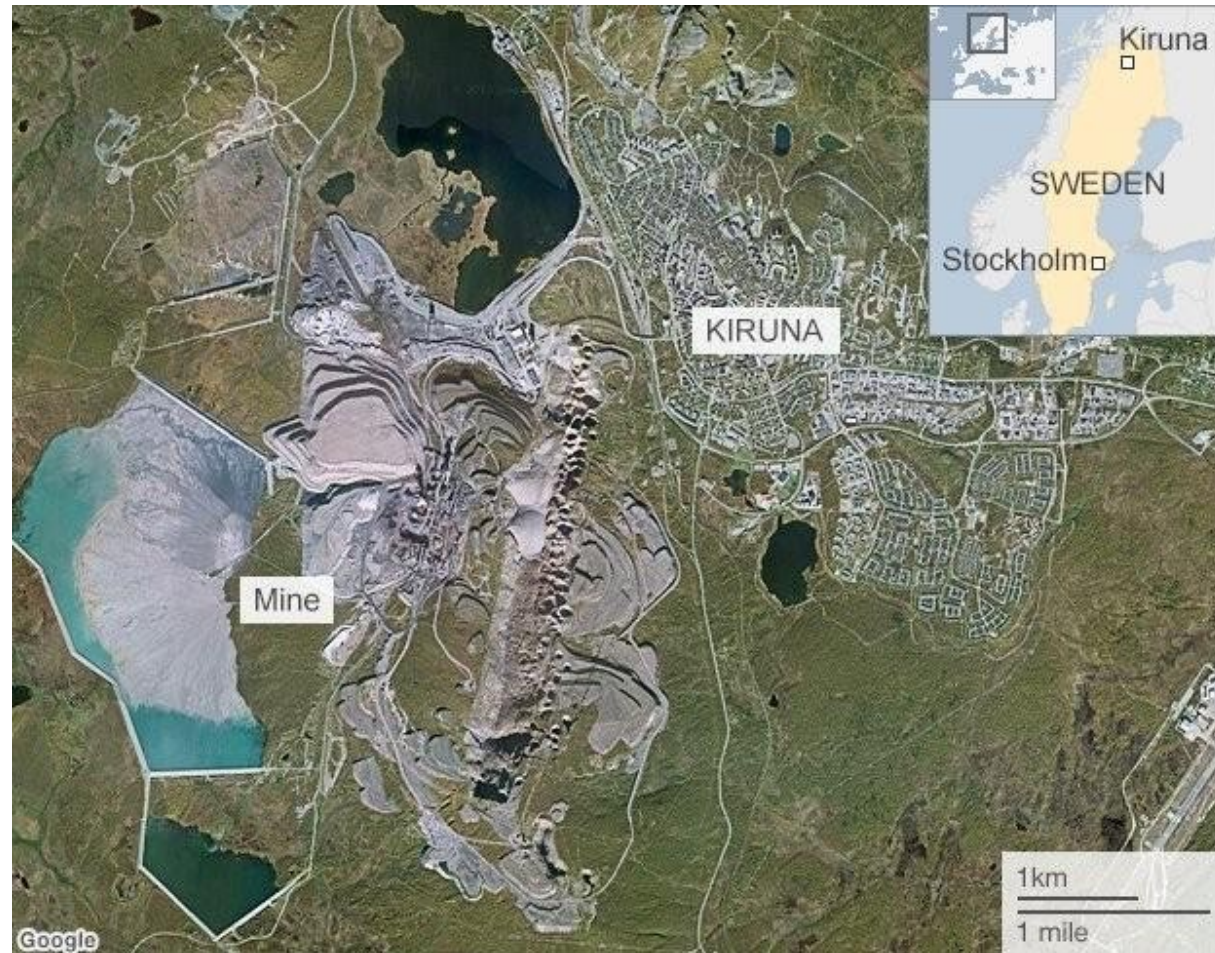

Gran Muntanya de Coure de Falun

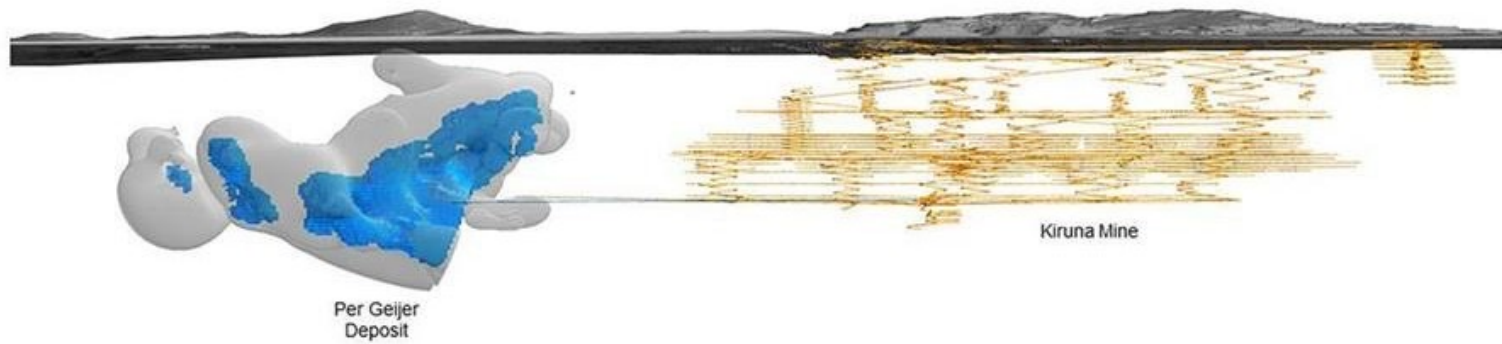
- Segle X fins a 1992: es van extreure un total aproximat de 30 milions de tones de minerals, sofre, zinc, coure, plom, plata, or, i dels fangs la icònica pintura vermell de Falun.

- Una nit d'estiu de 1687 es va produir la gran esfondrada
- L'any 2001, la Gran Muntanya de Coure de Falun va ser declarada Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO: més de 100.000 visitants

Per Geijer Deposit

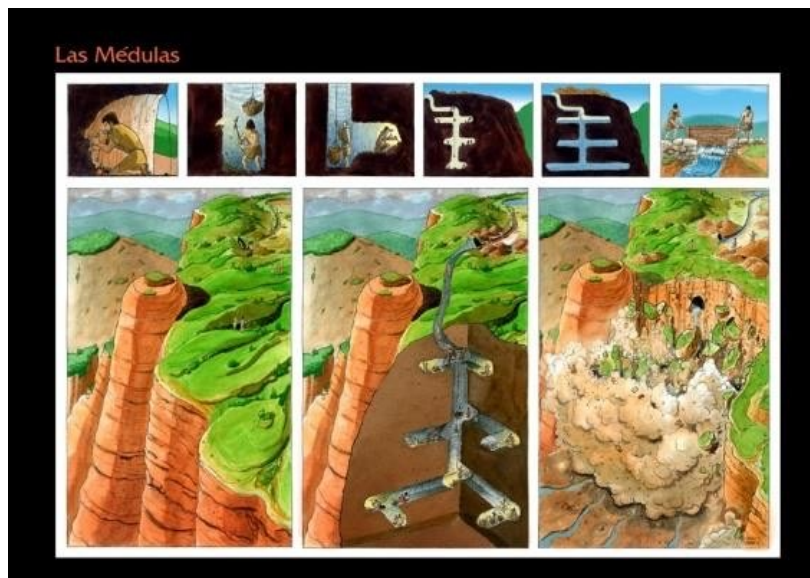

 Eiffel Tower for scale at 330 m tall

Las Médulas (Lleó, Espanya).

Patrimoni de la Humanitat 1997

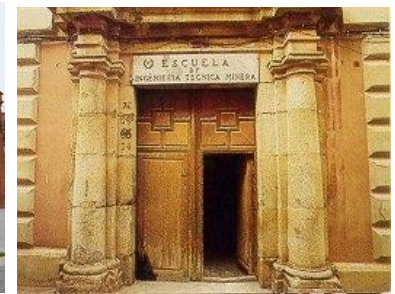

PARQUE MINERO DE RIOTINTO

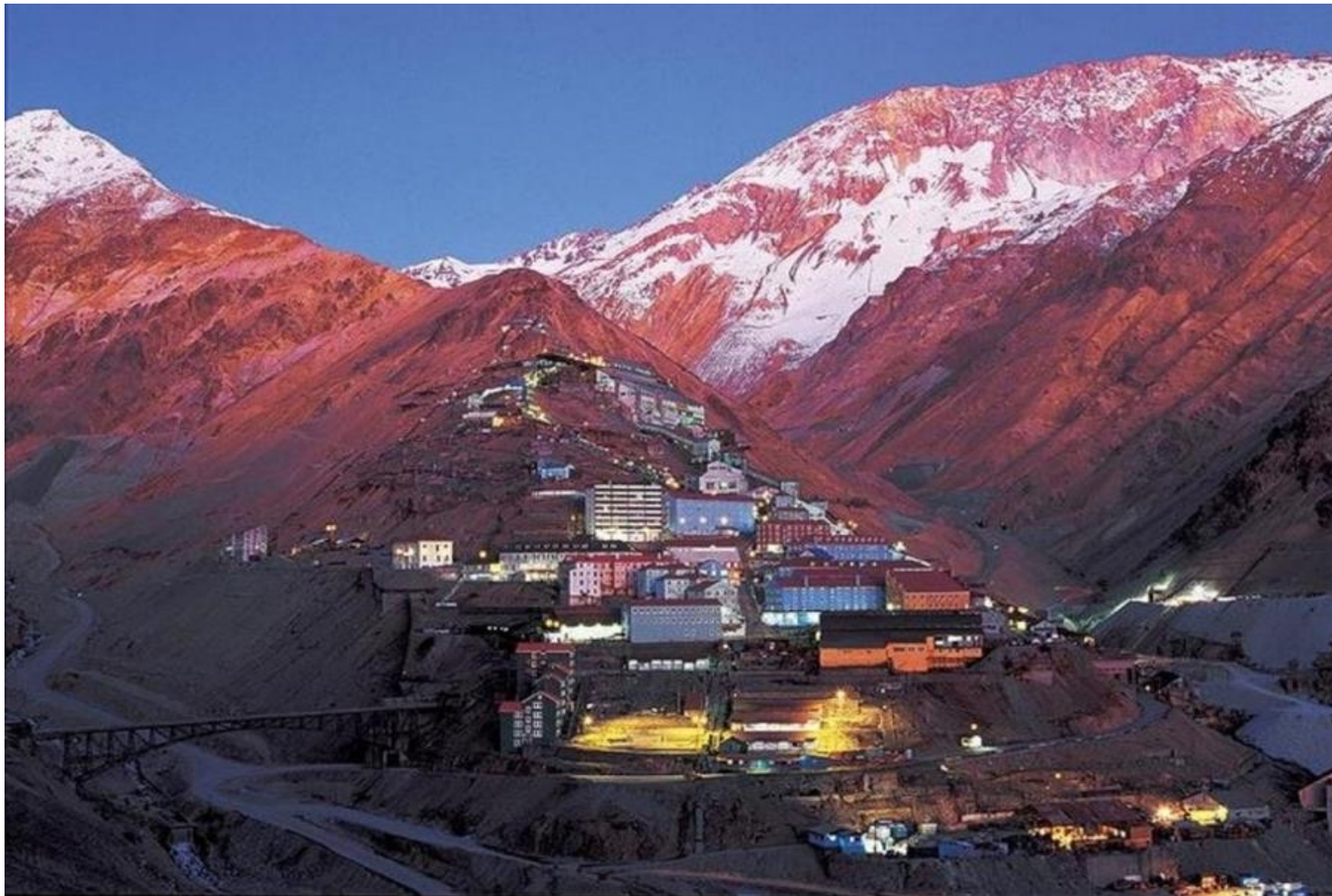

SEWELL (Xile) Patrimoni de la Humanitat 2006

Fundada 1904: 1918 hi treballaven i vivien 14.000 miners

Empresa: CODELCO

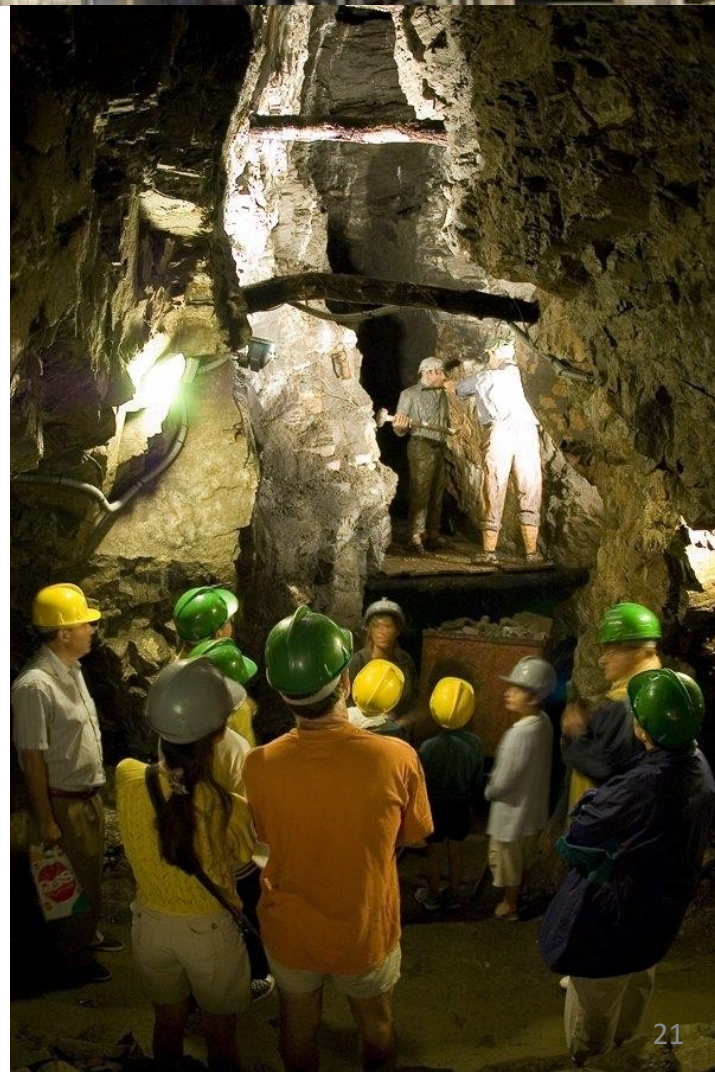
Ubicaicó: 2140 m altitud, Andes

Temperatures mitjanes: Gener: 39º i Agost: -6º

MUNTANYA DE SAL DE CARDONA

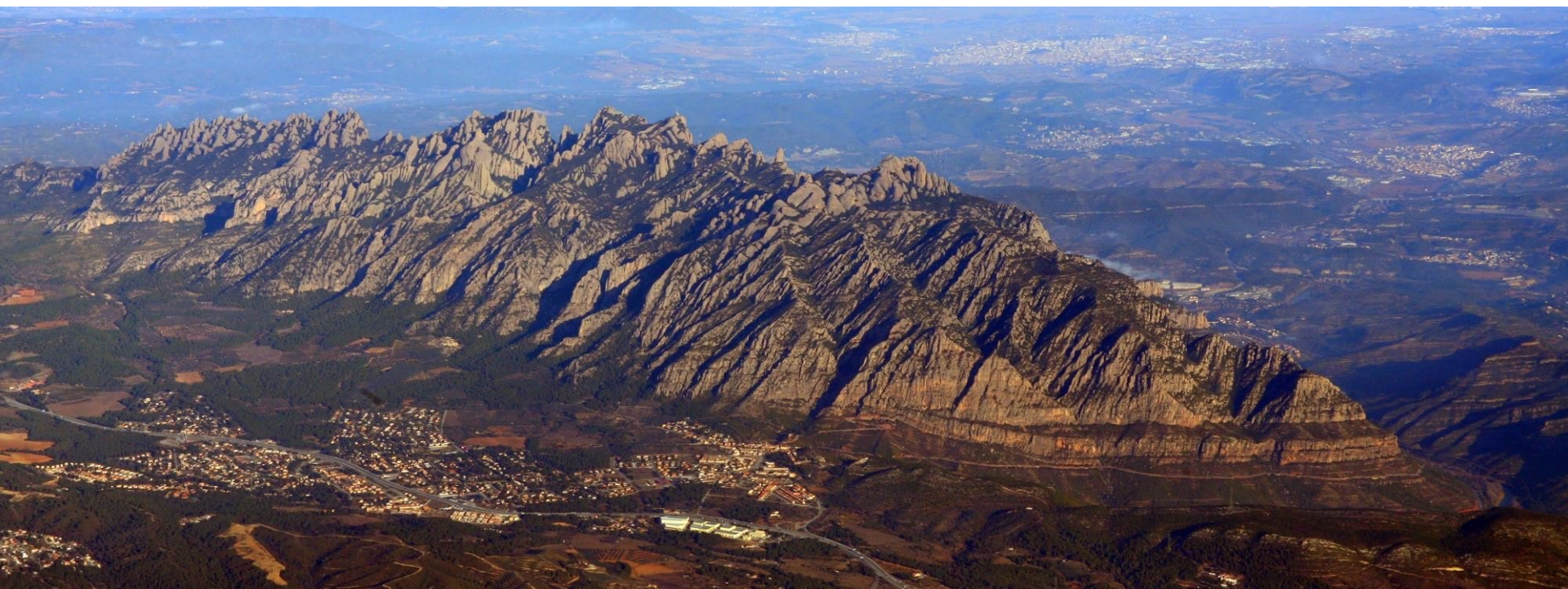
MUSEU DE LES MINES DE BELLMUNT DEL PRIORAT

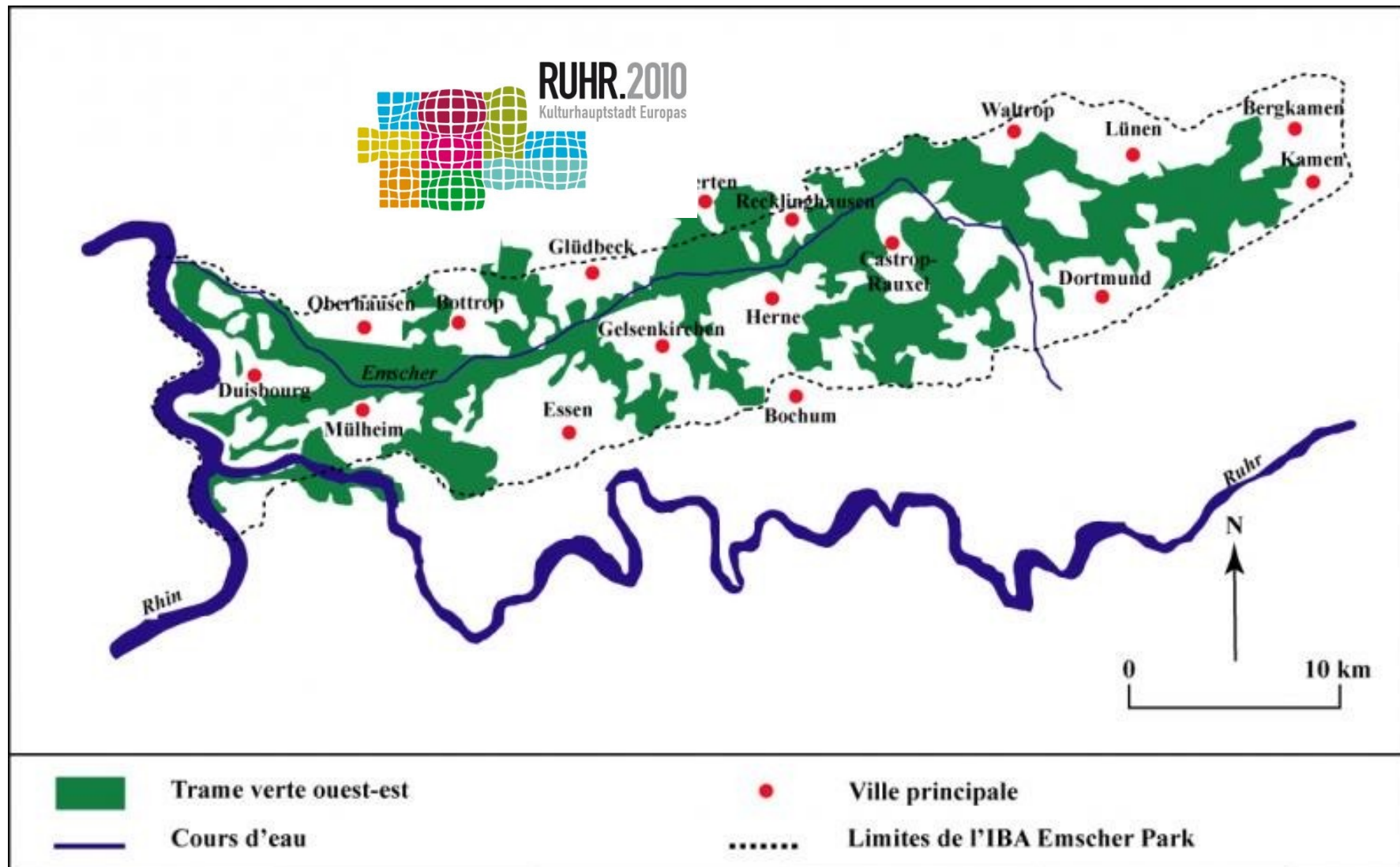
GeoParc
de la Catalunya
Central

DE PATRIMONI A PRODUCTE CULTURAL I TURÍSTIC

Regió minera i industrial: La Conca del Rhur i EMSCHER PARK

La Cuenca del Ruhr - Emscher Park

Localización:

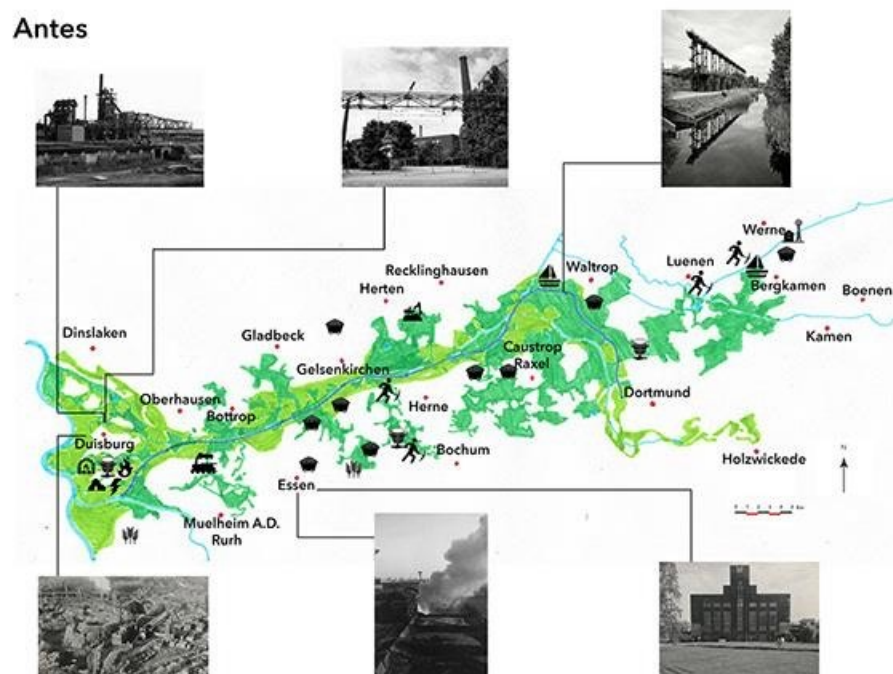

Emscher Park es el nombre dado a la renovación de la antigua región industrial del Ruhr, Alemania, entre los años 1989 y 1999. En ella, se crea un gran parque territorial implicando a 17 ciudades, con el fin de restaurar uno de los paisajes más degradados de toda Europa. Se convirtió en un símbolo y en un estímulo para el cambio urbano, económico, social y medio ambiental. Surge para dotar a la población que vive allí de zonas recreativas, deportivas y culturales; pero recuperando las viejas instalaciones industriales que se integran al proyecto. Los habitantes las pueden utilizar y disfrutar, convirtiéndose en símbolo del parque.

Bibliografía:

Beyond Plan B. Emscher Park Transformation by IBA and Masterplan. Recuperado de http://beyondplanb.eu/proyectos/proyect_emscherpark.html
 Callwey, V. (2002). Parks: Green Urban Spaces in European Cities. Munich, Alemania, Birkhausen.
 Ferrandez, M. (2013). Emscher Park. Watch. Recuperado de <https://wearethecityheroes.wordpress.com/2013/01/31/emscher-park/>
 Kunstservice Sigrid Godau, (2013). Emscher Landscape Visitors Guide. Essen, Alemania, Regionalverband Ruhr. Recuperado de <https://climate-adapt.eea.europa.eu/metadata/case-studies/a-flood-and-heat-proof-green-emscher-valley-germany/11305605.pdf>

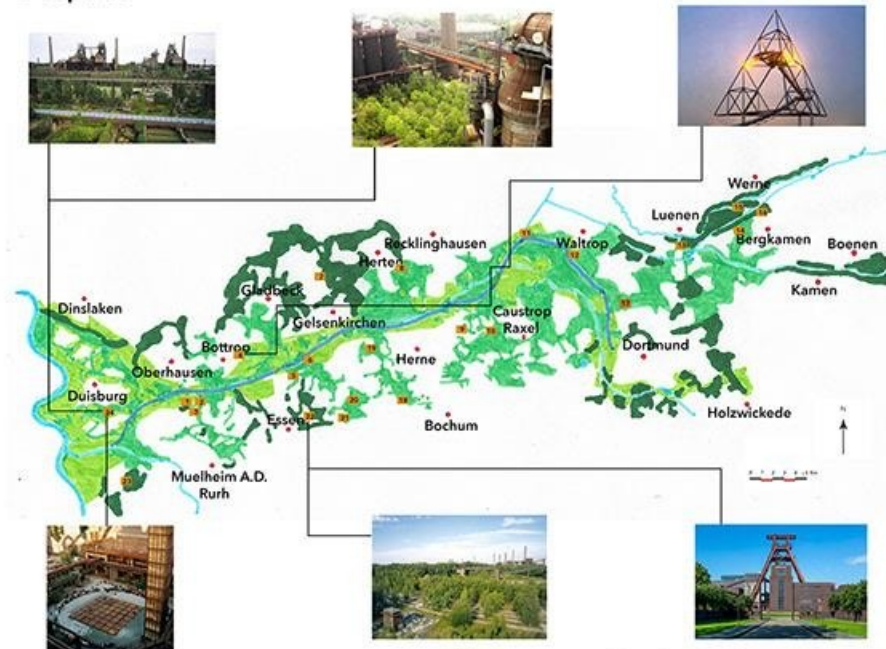
Antes

Convenciones Antes			
	Estación de Carga		Fábrica
	Gasómetro		Minería
	Mina de Carbón		Planta de Energía
	Botadero de Escombros		Puerto
	Minería		Bunker

Convenciones Generales	
	Valle del Ruhr
	Zonas Verdes preexistentes
	Zonas Verdes agregadas
	Cuenca del Ruhr
	Rio Rin
	Ciudades

Después

Convenciones Después			
1	Heus Riphort Centro de Información	33	Lünen Lakeside Park
2	Ripshort Wooded Garden	34	Crokes Holz Tip
3	Frintrop Railpark	35	Schulze Hill Ecology Station
4	Beckstraße Tip and the Tetrahedron	36	Lake Bever Nature Protection Area
5	Schürenbach Tip	37	Hansa Coking Plant
6	Nordstern Park	38	West Park Bochum
7	Rungenberg Tip	39	Consol Park
8	Rheinberg Tip	40	Rheinberg Tip
9	MonteCenis District Park	41	Mechtinger Landscape Park
10	Erft Park	42	Zollverein Park
11	Waltrop Lock Park/Henrichsburg Shipit	43	Garden of Memories
12	Brockenscheid Tip	44	North Duisburg Landscape Park

Nathalia Roncancio 201632134
 Sebastián Marín 201713681

Before

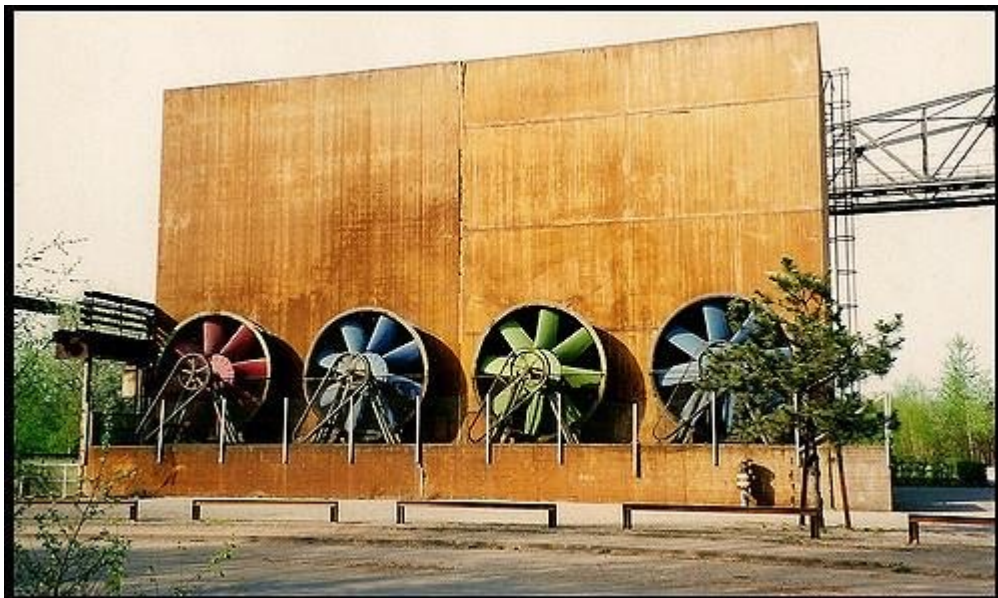

dilluns, 6 febrer del 2023

V TORNADES PATRIMONI MINER AL BAGES

28

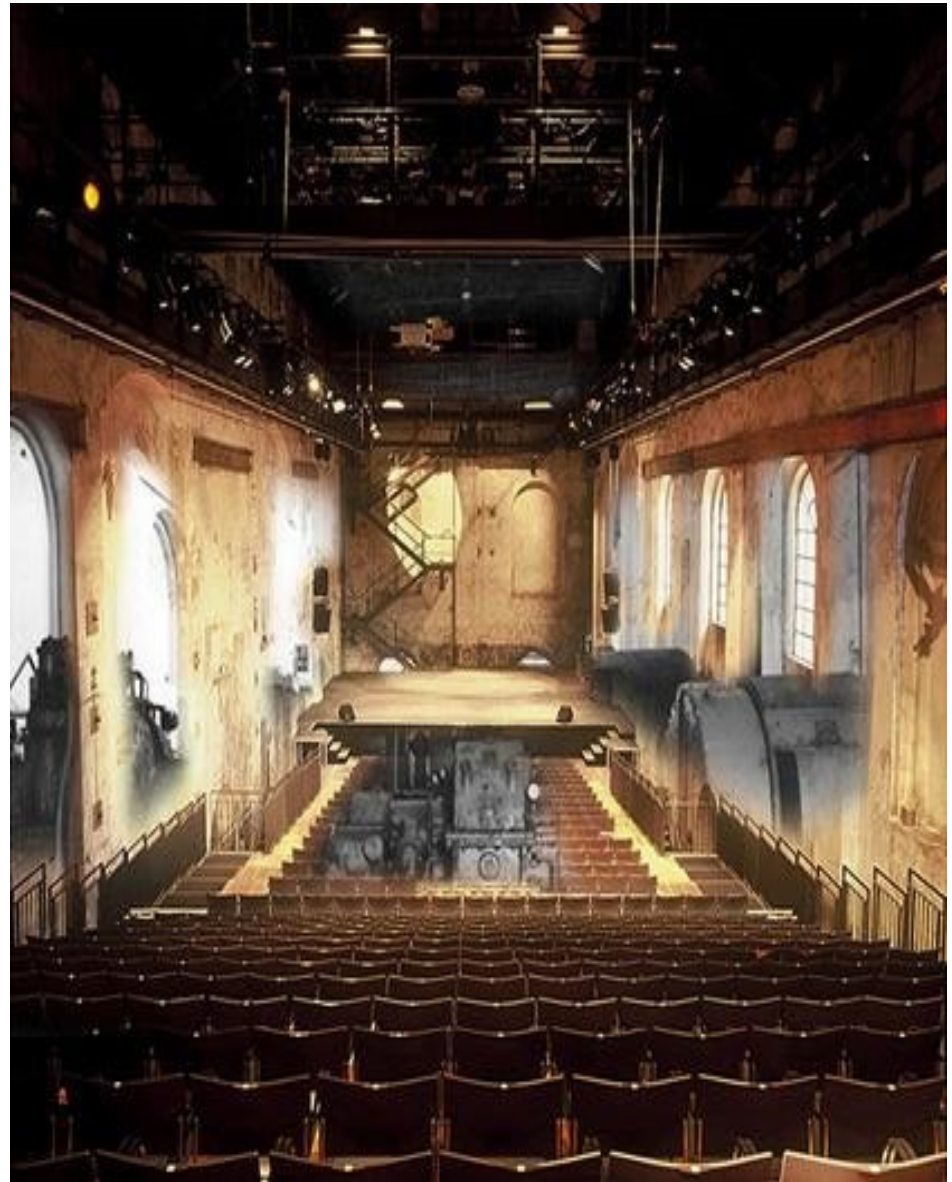
dilluns, 6 febrer de 2023

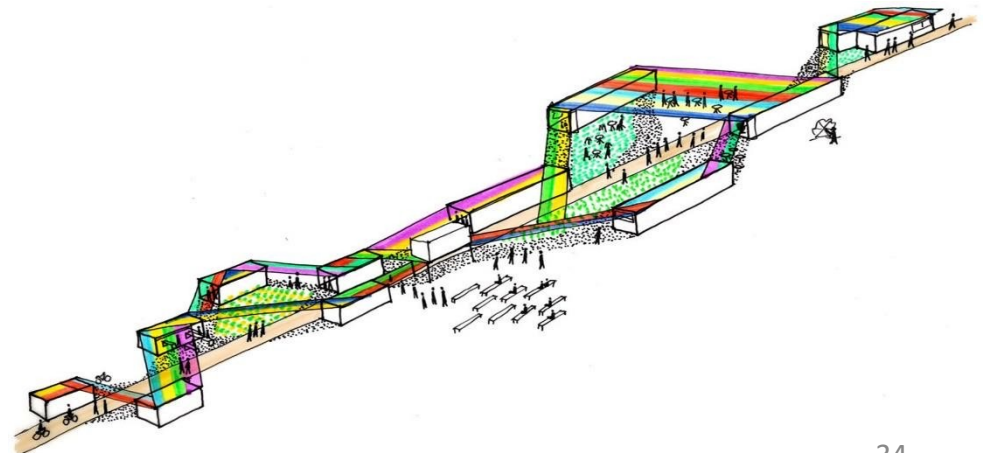
V JORNADES PATRIMONI MINER AL BAGES

30

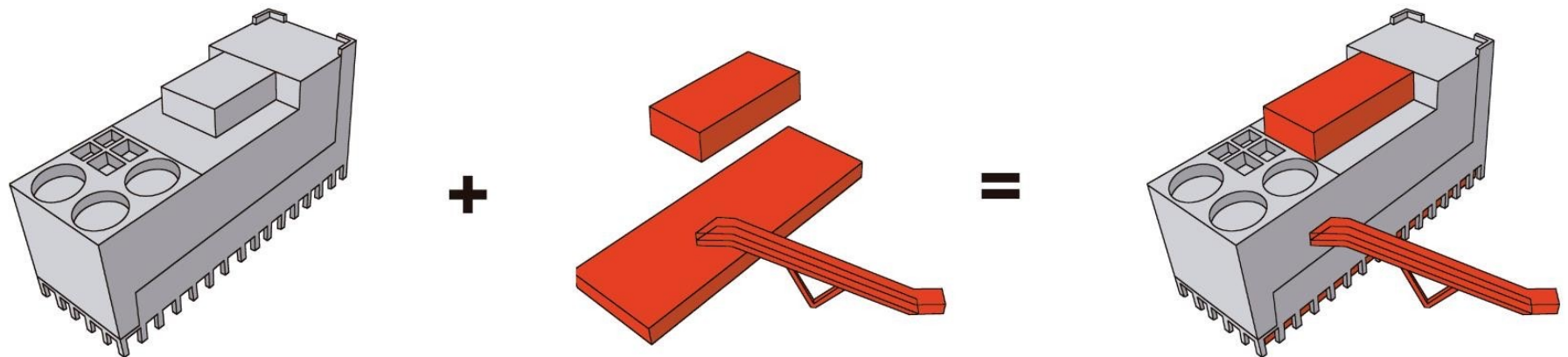
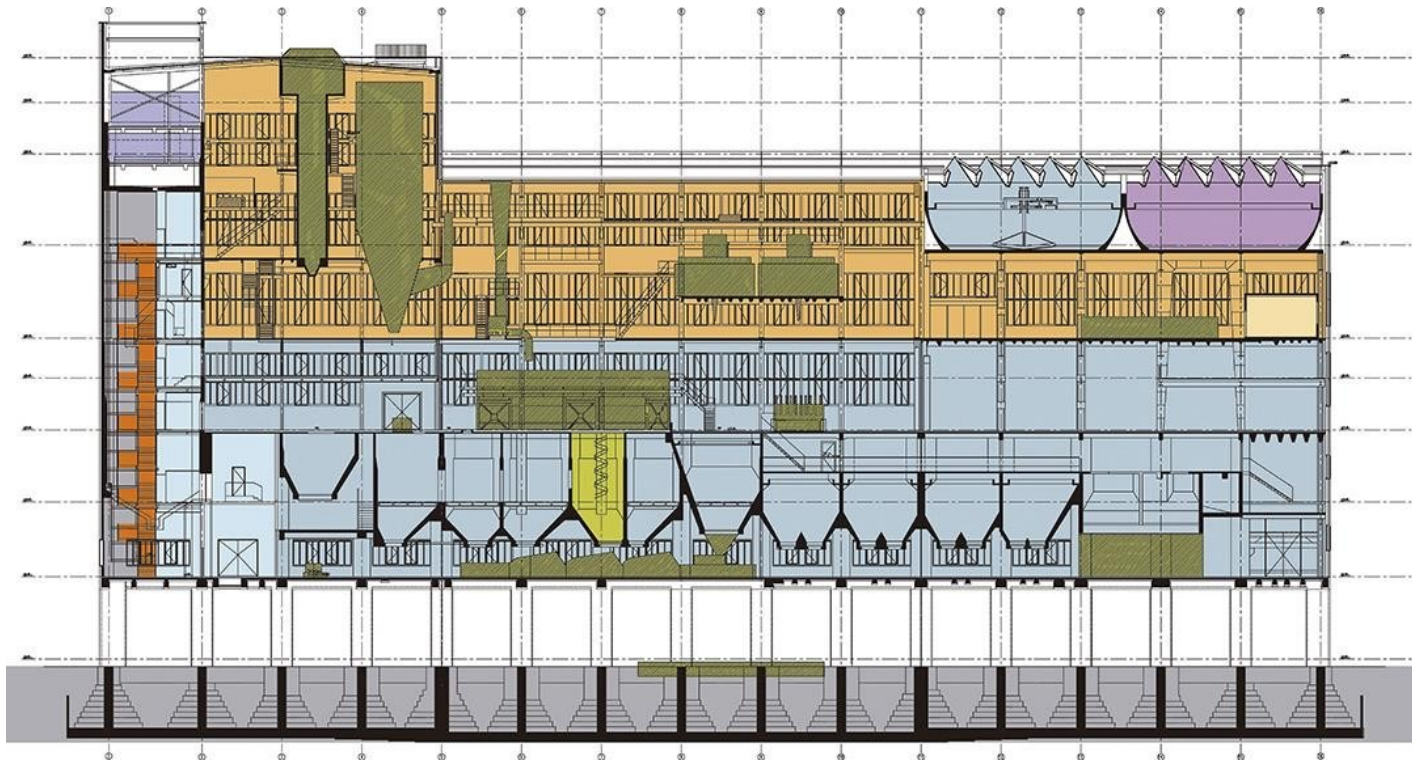

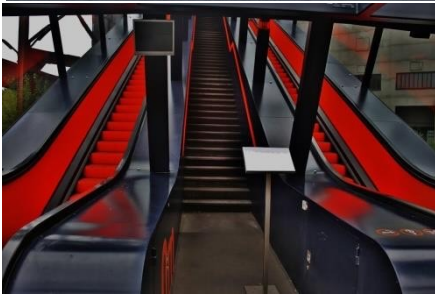
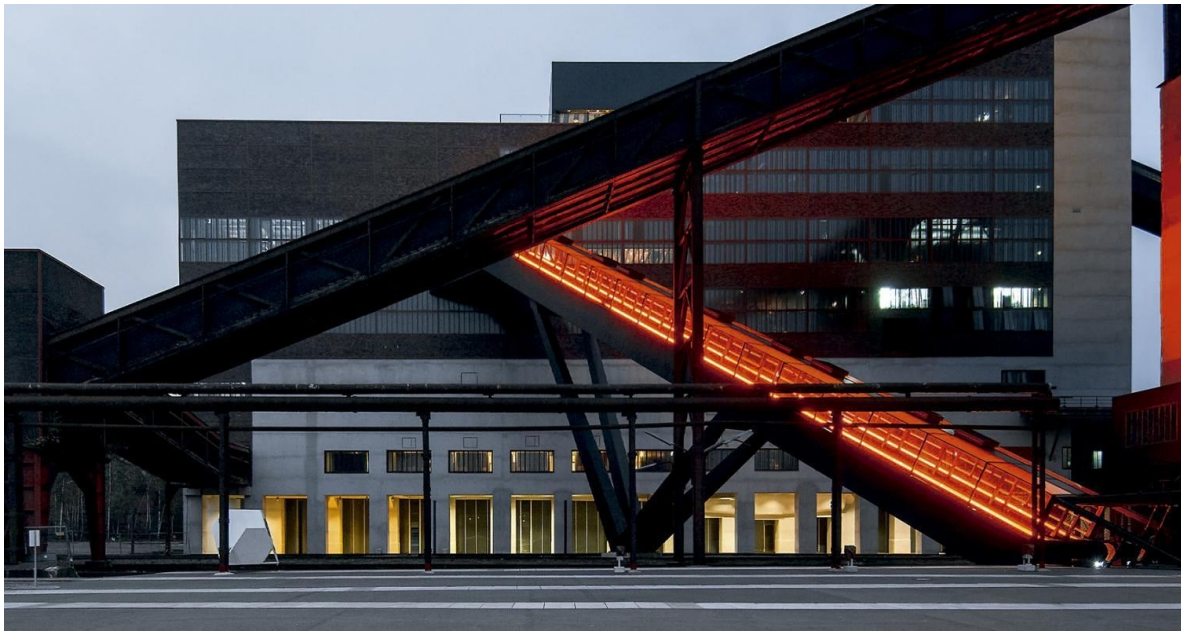

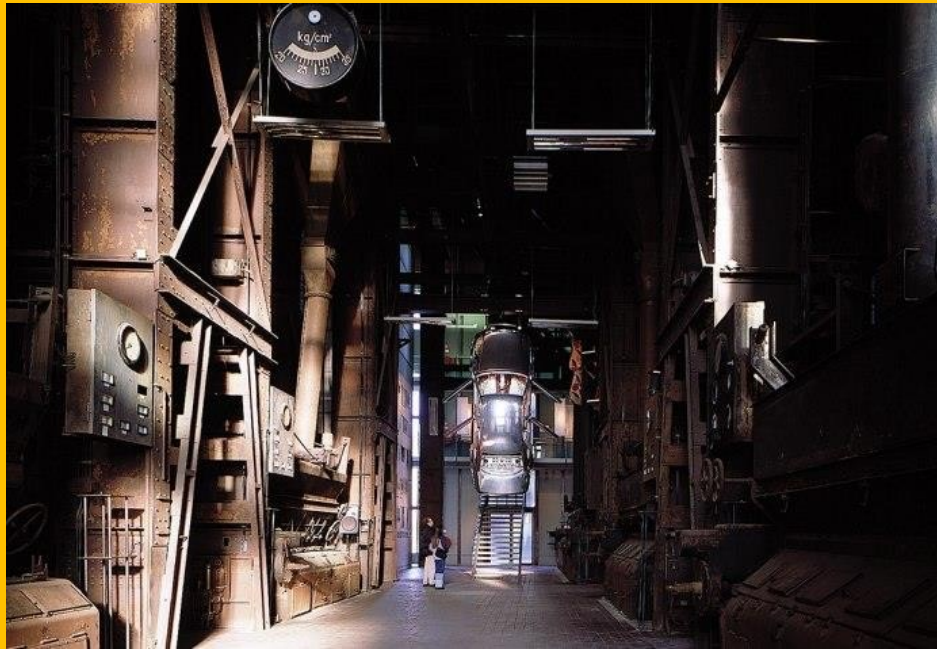
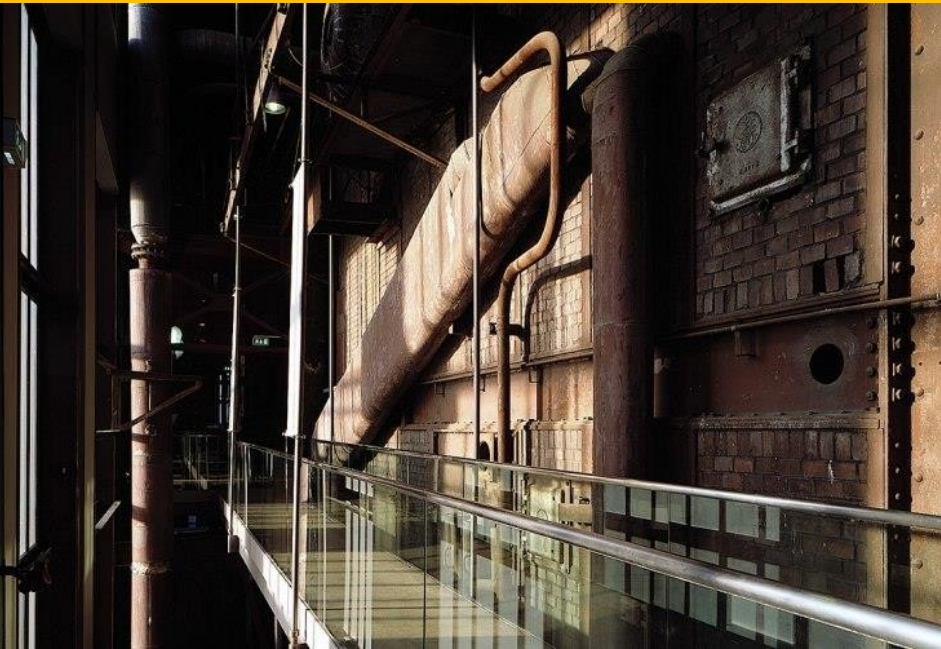
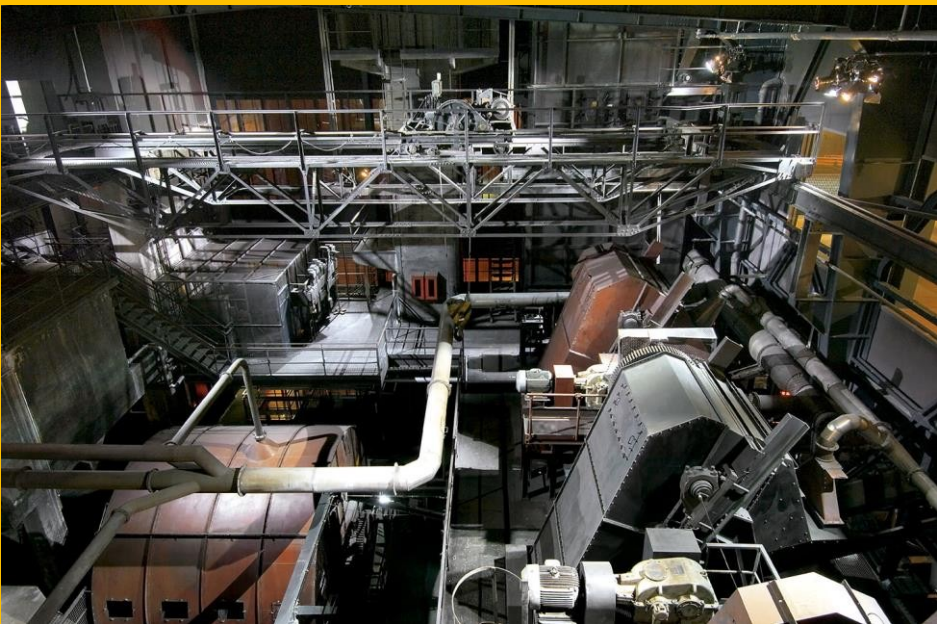

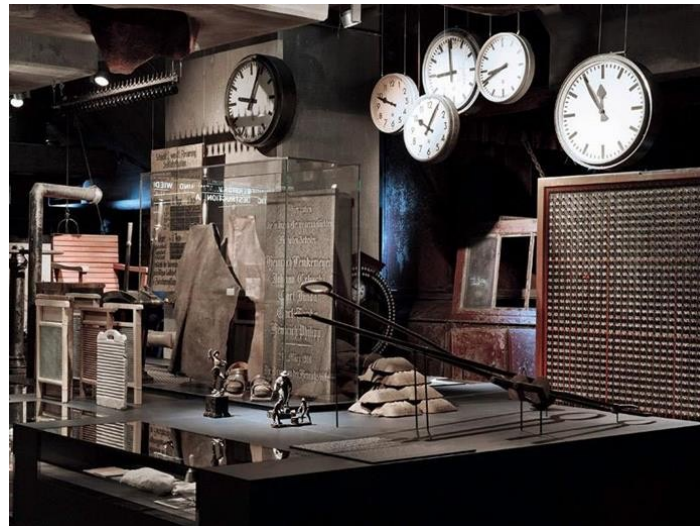

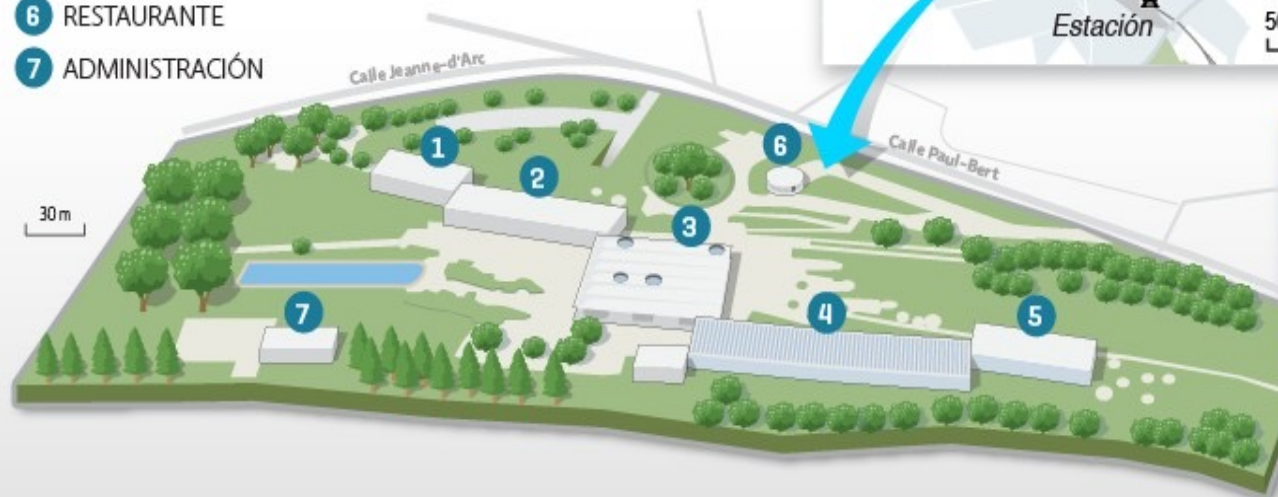

EL LOUVRE ABRE UNA FILIAL EN LA ZONA MINERA DE LENS

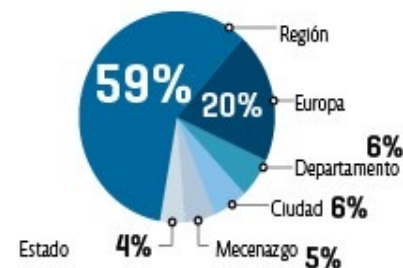
Recinto

- 1 GRAN AUDITORIO, "LA ESCENA" (950 M²)
- 2 GALERÍA DE EXPOSICIONES TEMPORALES (1,800 M²)
- 3 HALL DE ENTRADA (4,000 M²)
- 4 GALERÍA DEL TIEMPO (4,000 M²)
- 5 PABELLÓN DE CRISTAL
- 6 RESTAURANTE
- 7 ADMINISTRACIÓN

Cifras clave

- Superficie del terreno: **20h**
- Superficie total de los edificios: **28,000m²**
- Coste: **150 millones de euros**

- Presupuesto anual: **15 millones de euros**
- Número de trabajadores: de **120 a 150**
- Número de visitantes previstos por año: de **450,000 a 550,000**

Distancias

PAISATGE MINER DE CORNUALLES (GRAN BRETANYA). 2006

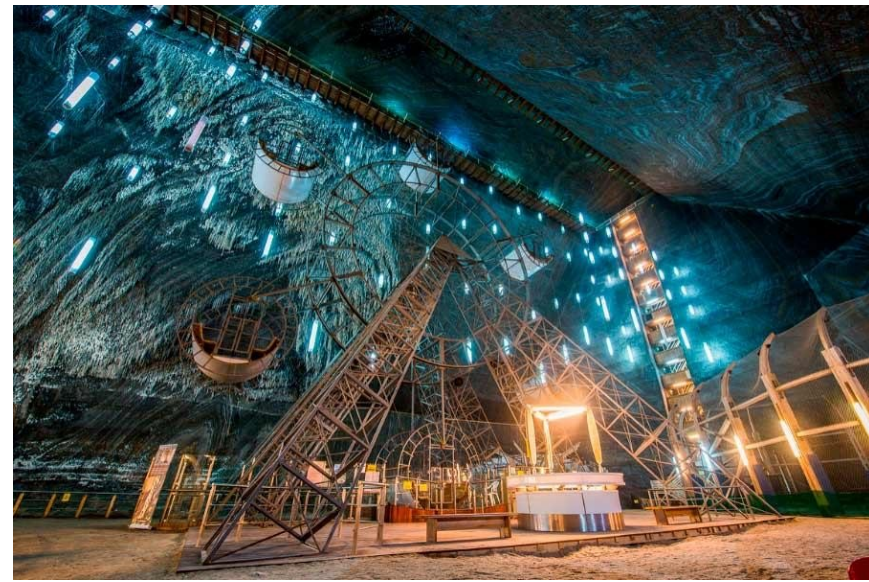
2001. EDEN PROJECT, COMTAT DE CORNUALLES (GAL·LES, GRAN BRETANYA).

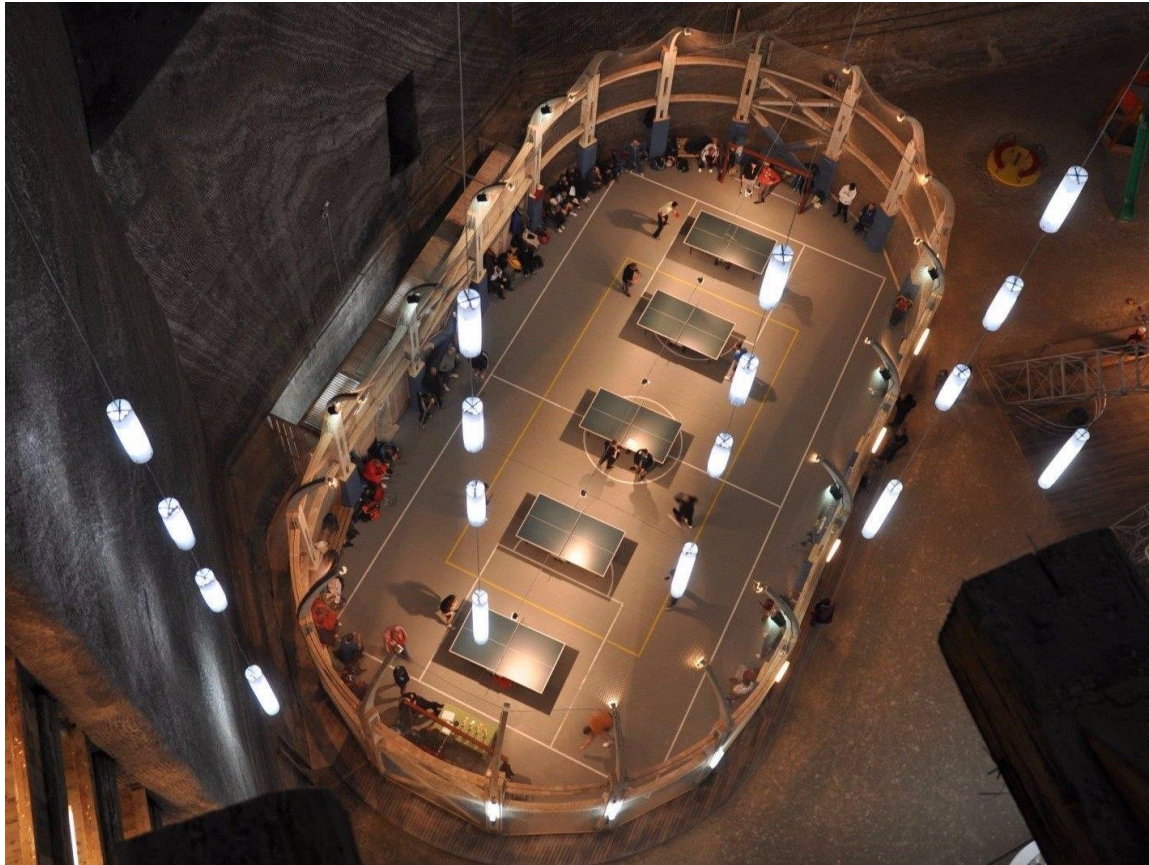
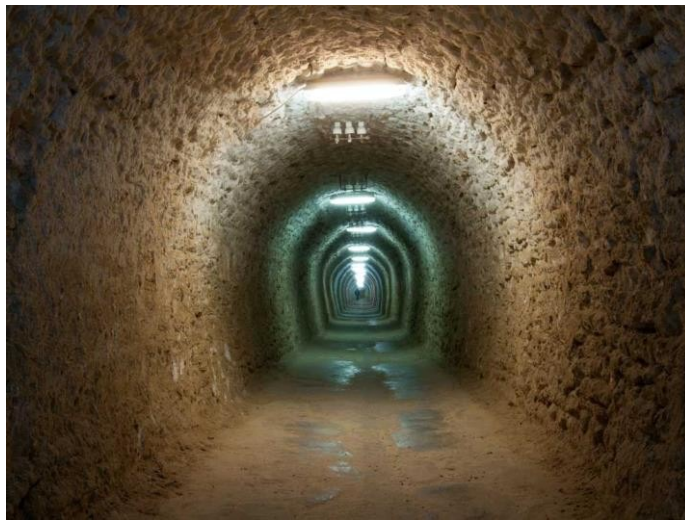

LA SALINA DE TURDA (TRANSILVANIA, RUMANIA) UN PARQUE DE ATRACCIONES SOTA TERRA

■ REPTES PER AL NOSTRE PATRIMONI MINER

- Coneixement històric i divulgació
- Posta en valor del paisatge miner
- Patrimoni integral: material i immaterial
- Salvaguarda el patrimoni documental
- Protecció del patrimoni arquitectònic
- Valor afegit: Modernisme + Patrimoni Industrial
- Passar del recurs al producte turístic
- Projectar i planificar a gran escala
- Col·laboració publico-privada
- PATRIMONI MINER ha de ser un projecte de país

- **UNA MICA D'HISTÒRIA: del prestigi a l'oblit**
- **DE MINES A PATRIMONI MINER**
- **DE PATRIMONI A PRODUCTE CULTURAL I TURÍSTIC**
- **REPTES PER AL NOSTRE PATRIMONI**

Foto: Pere Sala

Traces d'un paisatge [miner] de la sal

Pere Sala i Martí. Director de l'Observatori del Paisatge de Catalunya

Foto: Pere Sala

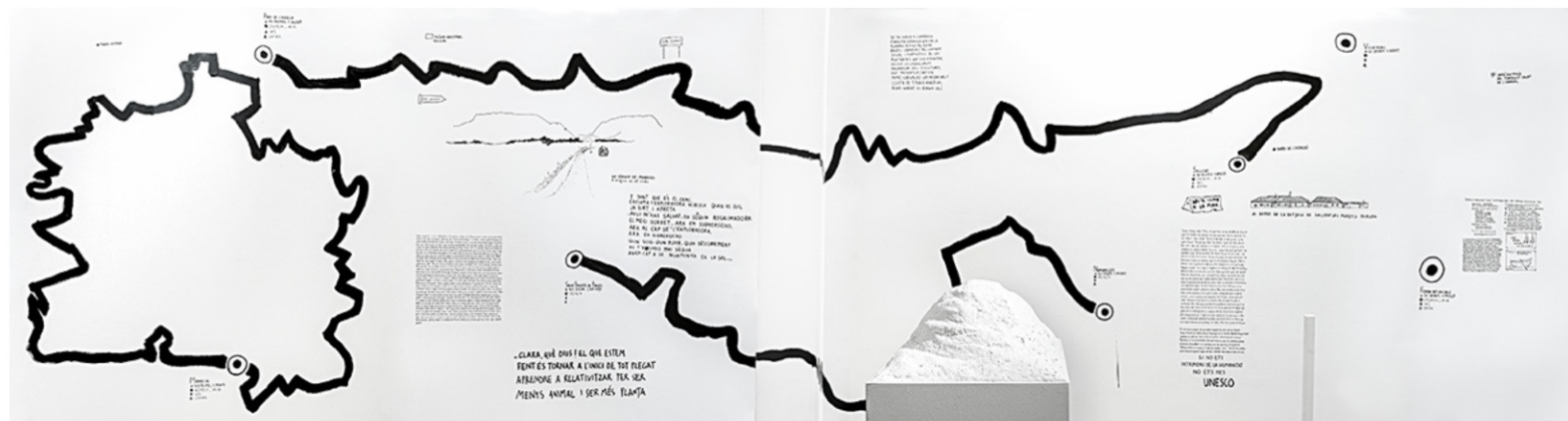

Foto: Pere Sala

Font: Clara Nubiola

De buscar un mar i trobar un paisatge (Clara Nubiola i Rosa Cerarols, 2021)

Mina de sal d'Onslow (Austràlia)

Mina de sal de Remolinos (Saragossa)

Rambla salada d'Albatera (Almeria)

Gran desert de sal d'Iran

Salina continental (Vall salat d'Añana)

Salina de costa (Eivissa)

Mar de sal (Mar Mort)

Chott o llac salat (Algèria, Marroc i Tuníssia)

Diapir a cel obert (Cardona)

Font: Arxiu d'Imatges de l'Observatori del Paisatge (Marc Solernou)

Al llarg de la història del país, la indústria ha tingut un paper cabdal en la construcció de nous paisatges i en la conformació d'escenaris culturals.

Foto: Observatori del Paisatge

L'aparició de les àrees fabrils i la seva diversitat, l'obertura de vies de comunicació noves, el naixement de centres de població associats al treball obrer, la notable expansió de les ciutats i els pobles com a conseqüència dels fluxos migratoris, l'aparició de noves infraestructures no pròpiament productives com els ports, els ferrocarrils o els canals... han conformat vertaders paisatges industrials.

DOSSIER
Paisatges industrials

- > PRESENTACIÓ
- > INFORMACIÓ A INTERNET
- > BIBLIOGRAFIA
- > INFORMACIÓ A LA PREMSA

Els paisatges industrials de Catalunya
[INTERACTIU]

© 2013 Observatori del Paisatge de Catalunya / Hospici, 8 - 17800 OLOT - Tel: +34 972 27 35 64 - Fax: +34 972 27 35 65

DOSSIER
Paisatges industrials

INICI | **PRESENTACIÓ** | INFORMACIÓ A INTERNET | BIBLIOGRAFIA | INFORMACIÓ A LA PREMSA

PRESENTACIÓ

La revolució industrial va significar a partir del s. XVIII a Europa l'inici de grans canvis en els paisatges preexistents, que amb prou feines s'havien modificat des de les transformacions pròpies de l'edat mitjana. En aquest procés de canvi, van sorgir noves i, en alguns casos, majestuoses àrees fabrils, es van obrir vies de comunicació, van néixer centres de població associats al treball obrer, les ciutats es van expandir de manera notable com a conseqüència dels fluxos migratoris i van aparèixer centres residencials i de descans de la nova burgesia industrial. Lligats estretament a aquests paisatges nous, van aparèixer infraestructures no pròpiament productives com els ports, els ferrocarrils o els canals.

Els paisatges industrials (sense ús o rehabilitats per a funcions i usos vinculats sobretot al sector terciari) constitueixen un ric llegat col·lectiu de gran valor històric, estètic, simbòlic i identitari, a més de representar una magnífica oportunitat per aprendre de la història mitjançant el paisatge.

Els paisatges industrials de Catalunya
[INTERACTIU]

www.catpaisatge.net/dossiers/pindustrials

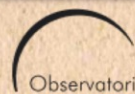

PAISATGE I PATRIMONI INDUSTRIAL

El paisatge i el patrimoni industrial com a factors de desenvolupament econòmic

Museu de la Pell d'Igualada
Divendres, 31 de maig de 2013

ORGANITZEN:

Observatori del Paisatge

Ajuntament d'Igualada

IMC
Institut Municipal de Cultura
Igualada

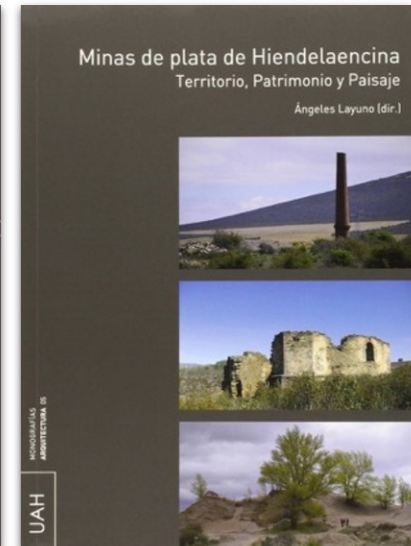
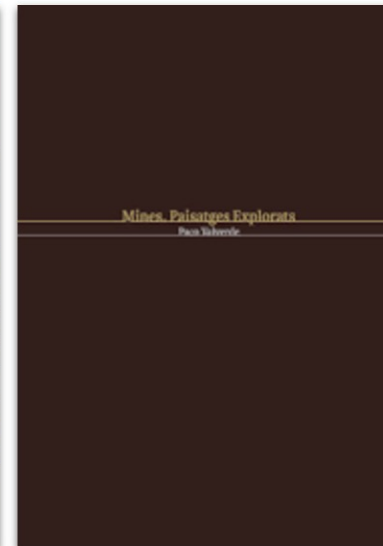
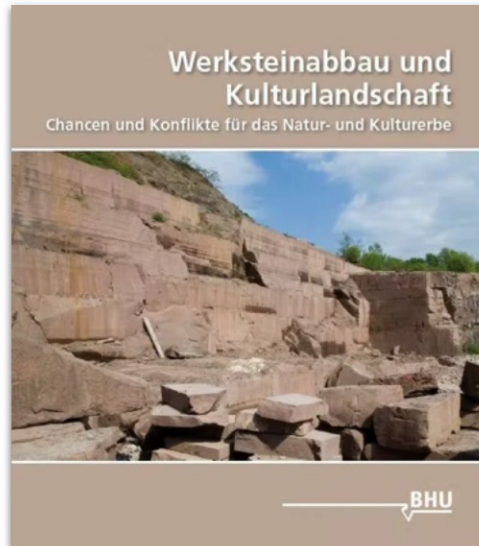
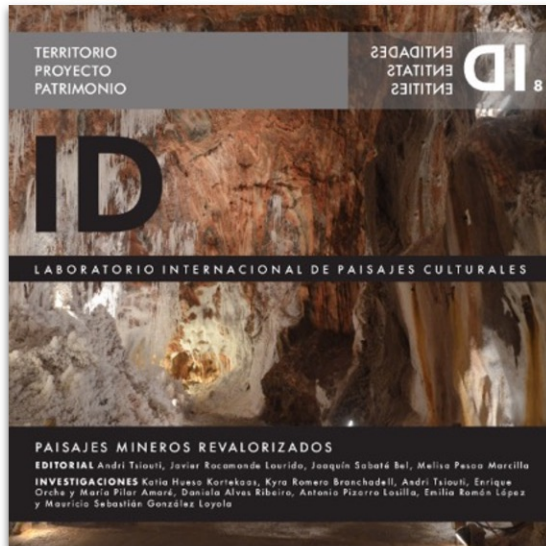
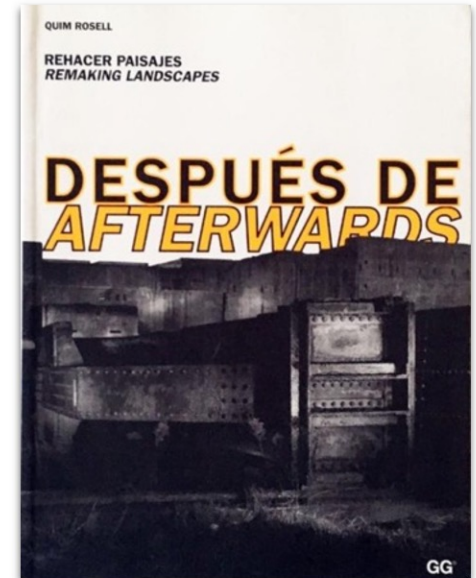
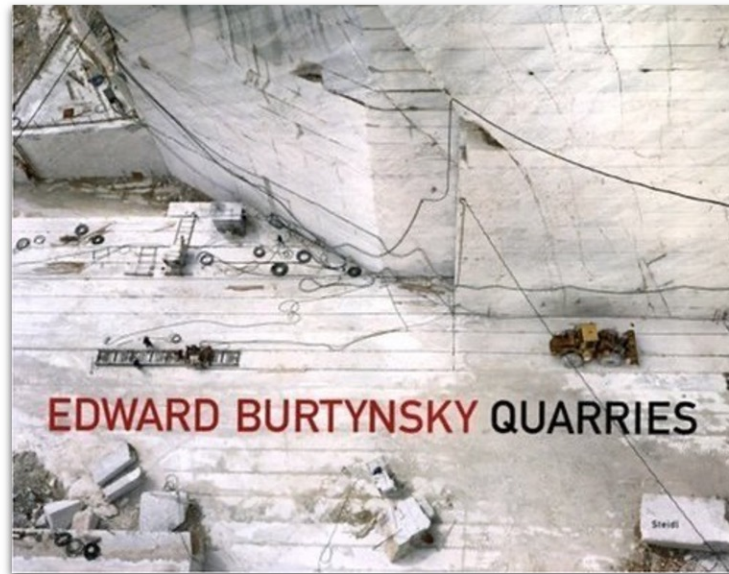
COL·LABOREN:

RecStores

Amics
del
Rec

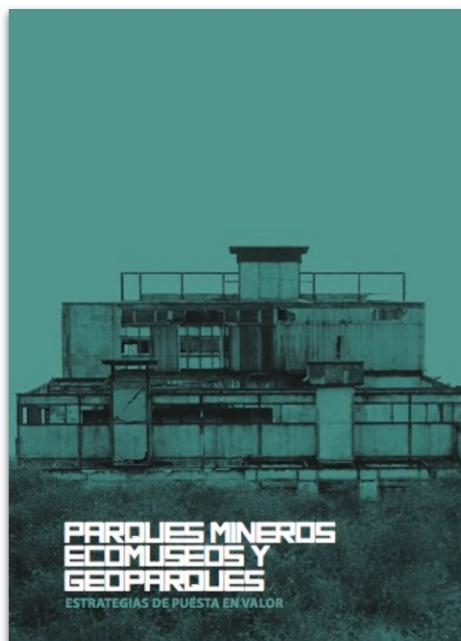

Algunes publicacions del Centre de Documentació de l'Observatori del Paisatge

Nafarroako
Gobernua

Gobierno
de Navarra

Algunes publicacions del Centre de Documentació de l'Observatori del Paisatge

Font: Arxiu d'Imatges de l'Observatori del Paisatge (Carles Vico)

Les societats humanes, a través de la seva cultura, transformen els originaris medis naturals en paisatges culturals (que no deixen de representar la traducció directa sobre el territori d'una determinada cultura)

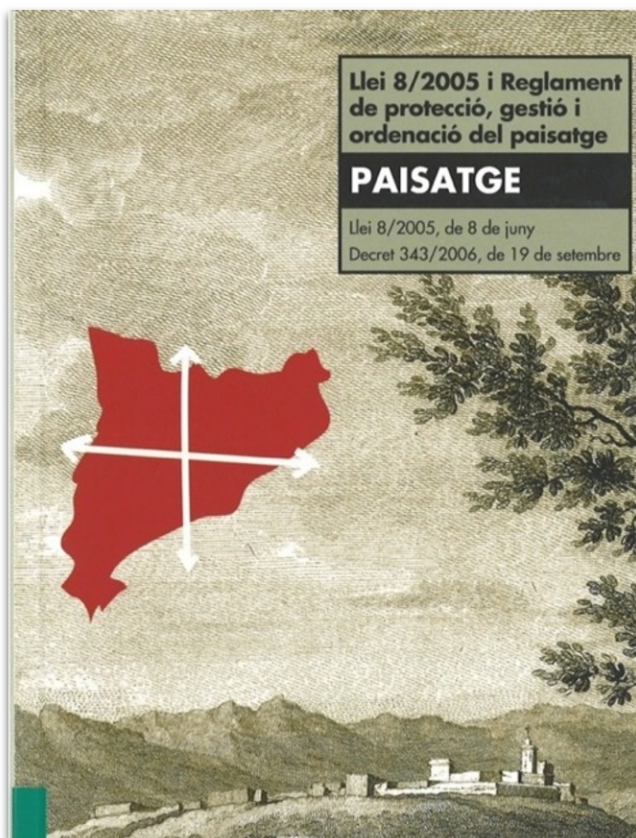
Font: David Felip, Ainhoa Tenés, Núria Zaragoza.

El paisatge és al mateix temps una realitat física (es pot tocar, escoltar, trepitjar) i la construcció mental i la representació que culturalment ens en fem. És la fisonomia d'un territori amb tots els seus elements naturals i antropològics i, a la vegada, els sentiments i emocions que desperta a l'hora de contemplar-lo.

Font: Ayline Olukman

El paisatge inclou ambdues dimensions intrínsecament relacionades: una de caràcter més aviat personal, subjectiu, individual, íntim (no a tots ens atrauen els mateixos paisatges, en funció del nostre passat personal, del nostre bagatge, codis culturals que ens han estat transmesos, de la nostra pròpia formació i sensibilitat); i una altra de més social, més col·lectiva (quan del paisatge es desprenen missatges que van directament dirigits al nostre imaginari col·lectiu).

“Paisatge és una àrea, tal com la percep la població, el caràcter és el resultat de l'acció i la interacció de factors naturals i/o humans”

És molt significatiu que una institució com el Consell d'Europa assumeixi com a seva una definició que abasta tant la dimensió física, material i objectiva del paisatge com la seva dimensió perceptiva, cultural i subjectiva.

Font: Arxiu d'Imatges de l'Observatori del Paisatge (Jordi Salinas)

El paisatge és, també, un producte de la societat i de la cultura que viu en un lloc. És la projecció cultural d'una societat en un lloc determinat des d'una dimensió material, espiritual, ideològica i simbòlica. Això suposa entendre tots els paisatges més com un fet cultural que no pas com un territori.

El paisatge és ple de significats,
ens evoca records i ens desperta
emocions que influeixen
directament en el nostre benestar
i la nostra salut

Font: Arxiu d'imatges de l'Observatori del Paisatge (Jordi Bas)

El paisatge reflecteix la bona o mala salut de les relacions entre la societat i el territori. És un excel·lent indicador de la qualitat del medi. És un mirall de la nostra manera de ser i del nostre comportament com a societat.

Font: Arxiu d'Imatges de l'Observatori del Paisatge (Pere Sala)

Avancem cap a un concepte de paisatge més democràtic, participat i plural, amb responsabilitats compartides, en el que els actors ja no són només els tècnics en la matèria sinó la pròpia societat que, per motius ben diversos d'un cas a un altre, decideix en un moment determinat atorgar valor patrimonial a un determinat element (sigui natural o cultural), o a un determinat paisatge.

Font: Arxiu d'imatges de l'Observatori del Paisatge (Rafael López Monné)

S'està ampliant la idea de patrimoni per incorporar tot allò que reflecteix una època i una manera d'actuar i de transformar el territori; i que alhora contribueix a mantenir viva la memòria d'una comunitat. Això significa superar una concepció eminentment objectual, historicista i esteticista, on aquest patrimoni formi part d'una estratègia de desenvolupament més global que abasti tot el territori (existeixen límits conceptuals, temporals, administratius...)

Font: Arxiu d'imatges de l'Observatori del Paisatge (Jordi Salinas)

El paisatge és un element fonamental per al benestar individual i col·lectiu. Del paisatge en depèn la qualitat de vida de les persones: en l'entorn urbà o el camp, en àrees degradades o en altres d'elevada qualitat, en espais singulars o en espais quotidians. Tenim dret a viure i gaudir de paisatges agradables, vius, harmònics, inclusivament i no degradats.

Font: Arxiu d'Imatges de l'Observatori del Paisatge (Jordi Salinas)

El paisatge fa temps que ha deixat de tenir una connotació exclusivament estètica, de ser una postal, per convertir-se en un marc de vida, en un actiu per al desenvolupament econòmic, i en una via per incrementar l'autoestima, la identitat, la qualitat de vida i el benestar de les persones.

Font: Arxiu d'Imatges de l'Observatori del Paisatge (Jordi Salinas)

El repte avui es troba en els paisatges de la vida quotidiana, els paisatges ordinaris, els que diàriament vivim anant de casa a la feina i de la feina a casa.

El paisatge és un concepte transversal, polisèmic, i alhora modern, innovador, fresc i atrevit, que s'escau molt bé pel moment actual de crisi global, perquè representa una bona manera d'encarar reptes com el canvi climàtic, la transició energètica, la salut i el benestar, la seguretat alimentària, el manteniment de la biodiversitat, la cohesió social, o la conservació del patrimoni —tant material com immaterial.

CARÀCTER

Font: Arxiu d'imatges de l'Observatori del Paisatge (Jordi Salinas)

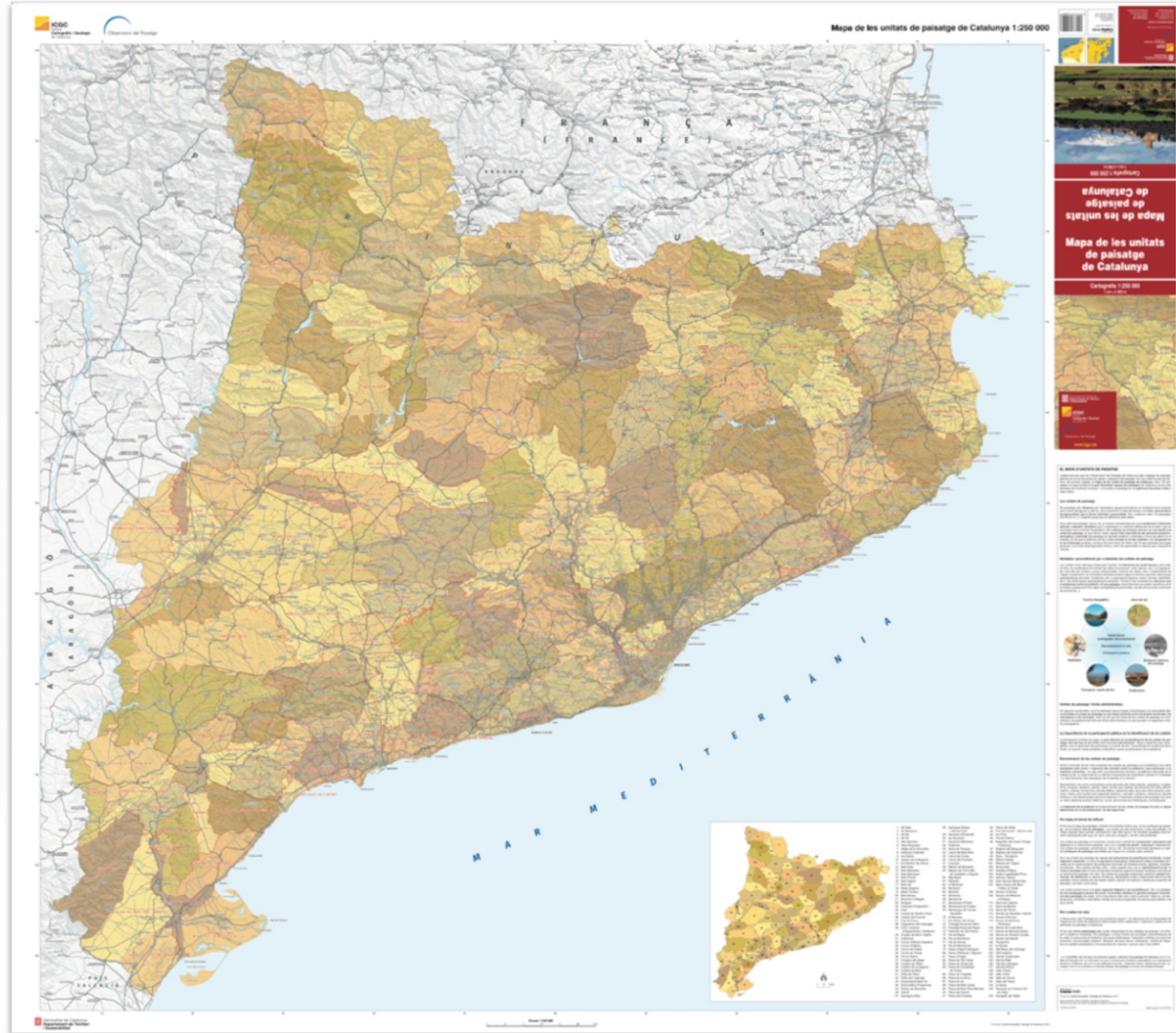

Font: Departament de Territori

El caràcter el configuren el conjunt d'elements clarament reconeixibles que contribueixen a fer un paisatge diferent d'un altre. Dit d'una altra manera, correspon als trets propis i distintius de cada paisatge, trets en essència de caràcter natural, cultural i simbòlic. El terme caràcter no té, ni molt menys, una accepció estàtica.

Mapa de les unitats de paisatge de Catalunya

Cartografia 1:250 000
1 cm = 2 500 m

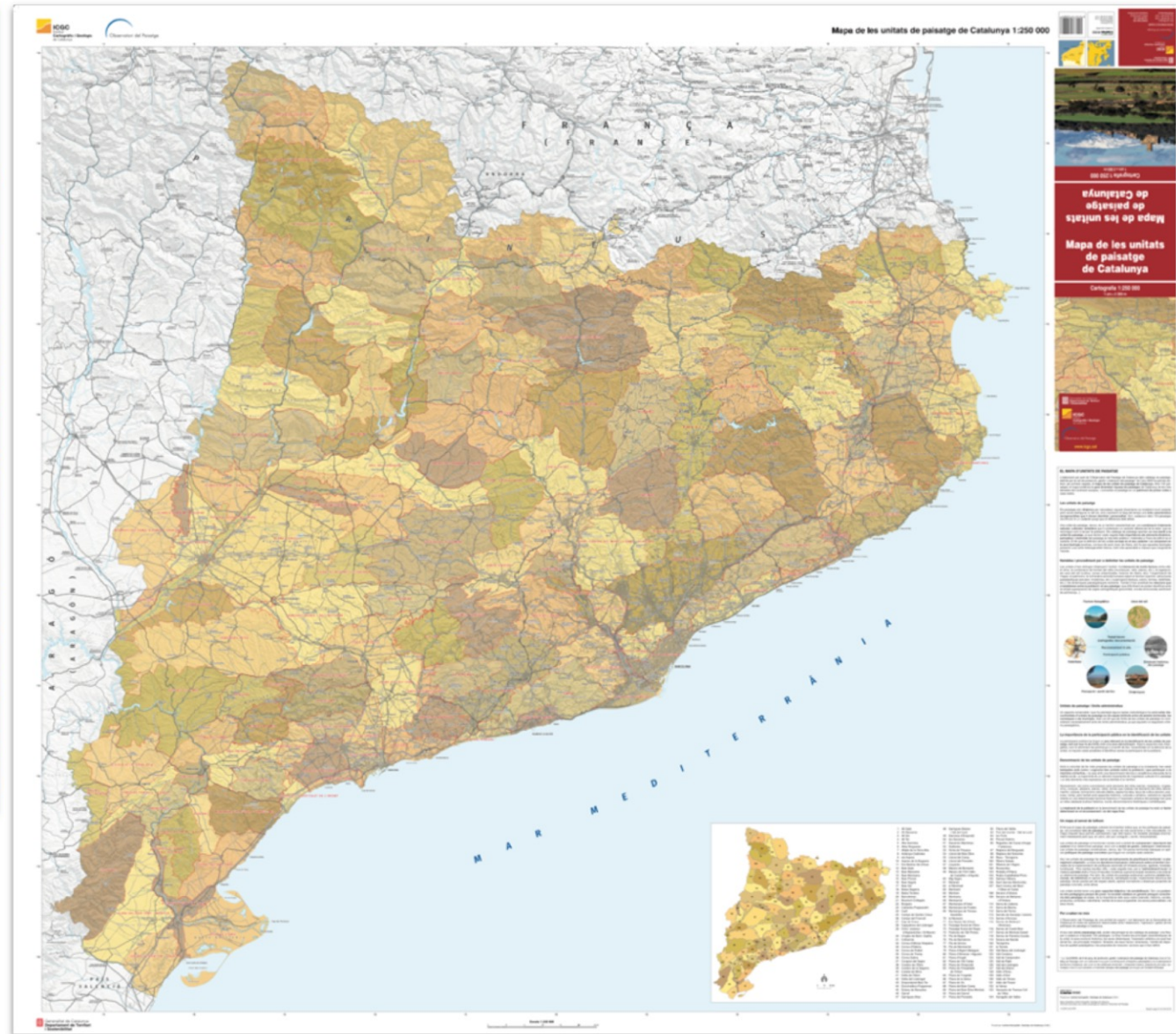
CARÀCTER

Mapa de les unitats de paisatge de Catalunya

Cartografia 1:250 000
1 cm = 2 500 m

CARÀCTER

13 Cardener - Castellfarnà
14 Sura - Serrateix
20 Cardener - Sura

Itinerari no motoritzat

- 35 Castell de Milany - Santes Creus de Bordell
- 36 Comabella - Monestir de Montserrat
- 44 Ruta de les Vint Ermites
- 46 Santuari de Queralt - Monestir de Montserrat
- 74 Volteigant Santpedor
- 75 Camí del Romànic de Salient
- 76 Sender de Sura
- 76 Sender de la Gavarra
- 79 Ruta de les colònies tèxtils del Llobregst: Balneari - Cal Rosal

206

unitats de paisatge **Conca Salina**

Catàleg de paisatge Comarques Centrals Les unitats de paisatge **Conca Salina**

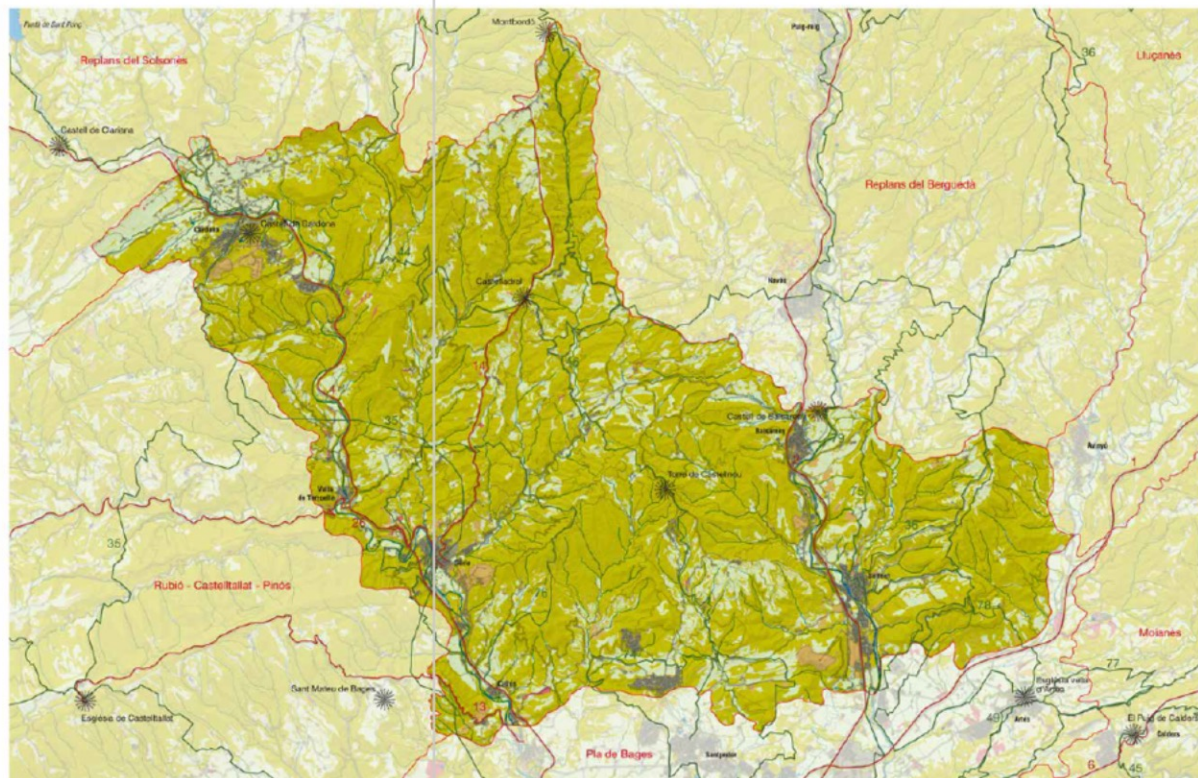

Foto: Teresa Llordés

Paisatge de muntanya mitjana estructurat per l'interfluvi entre el Cardener i el Llobregat.

Zona de turons i replans on destaca el blanc dels runams salins artificials.

Nuclis de població compactes disposats seguint els rius Cardener (Súria i Cardona) i Llobregat (Sallent i Balsareny).

Lluny dels rius i dels principals eixos de comunicació que els segueixen (C-16 i C-55), destaca el mosaic agroforestal (bàsicament amb cereals) esquitxat de pobles (Castellnou de Bages, Serrateix i Castelladral), masos i altres construccions rurals (castells, ponts, murs de pedra seca...).

Les valls del Llobregat i el Cardener i el fet de ser lloc de pas ha propiciat l'existència de diversos castells i torres de defensa que actualment són fites, com els castells de Cardona, Balsareny, Sallent (juntament amb l'església de Sant Esteve i Sant Sebastià).

Les construccions de pedra seca són abundants, amb més de 1.400 construccions, la majoria barraques (Wikipedra).

Foto: Jordi Salinas

Paisatge industrial constituït per antigues fàbriques tèxtils i sobretot per la minería salina que doten d'una forta identitat a la Conca Salina i constitueixen un llegat col·lectiu. Destaca la muntanya de sal de Cardona.

Aquests elements industrials no s'han d'entendre com elements aïllats sinó com a part d'un conjunt, d'un paisatge industrial miner que li dona sentit.

Font: Pere Sala

VALORS

Valors naturals · estètics · històrics · us social · simbòlics · productius

Els paisatges, tots els paisatges, atresoren una gran diversitat de valors, reconeguts tant per la comunitat científica com per la població.

Valors naturals

Valors estètics

Valors històrics

Valors d'ús social

Valors simbòlics i identitaris

Valors productius

El reconeixement i l'activació dels valors en els paisatges quotidians permeten diferenciar i reforçar la identitat pròpia, la qual cosa representa una oportunitat per a definir estratègies participades innovadores i creatives del lloc i en el lloc.

Font: Arxiu d'Imatges de l'Observatori del Paisatge (Jordi Salinas)

La percepció que tenim del paisatge ha anat evolucionant al llarg de la història en funció del significat i l'apreciació cultural que ha adquirit en cada moment. Fins fa poques dècades, per exemple, la percepció que teníem dels aiguamolls era d'uns espais malsans i insalubres.

Mont Meru

Mont Olimp

Mont Tabor

Pedraforca

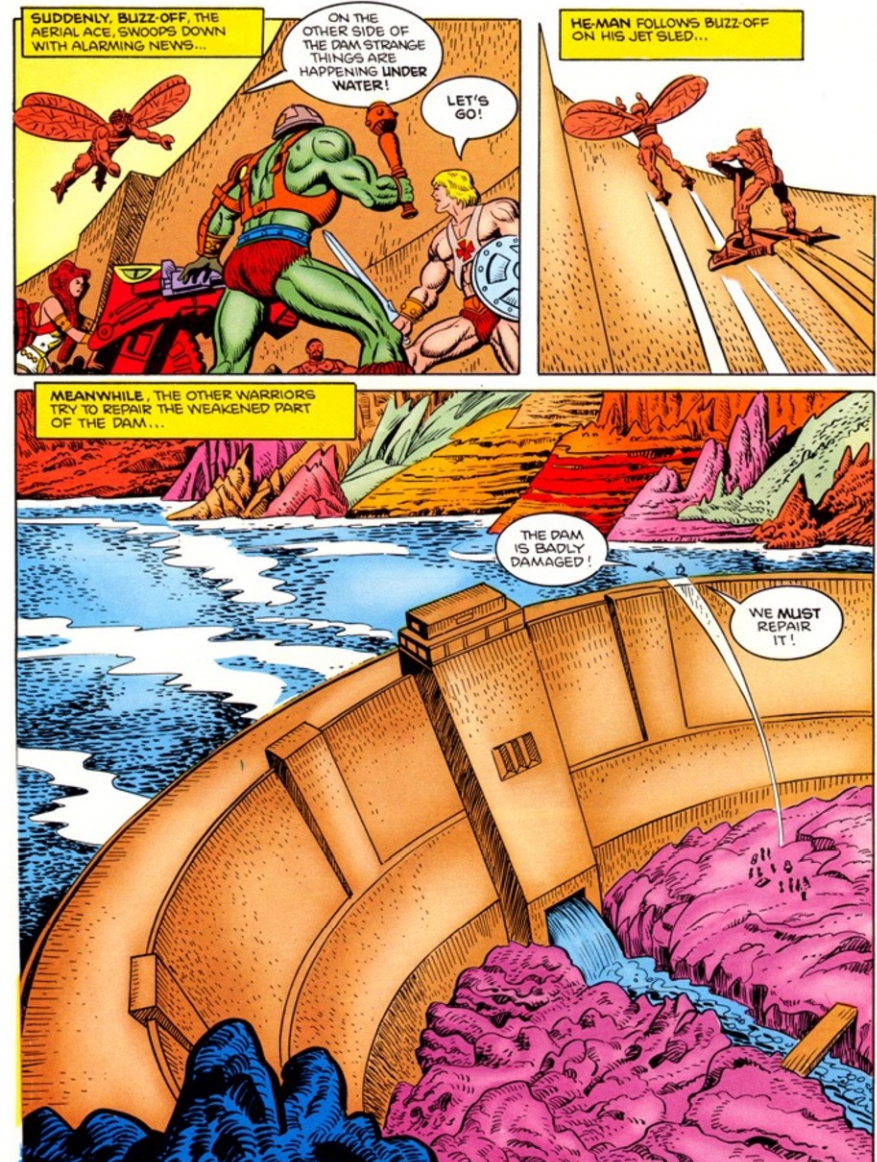
La muntanya és i ha estat un element fonamental del paisatge, hi té una presència notable i –sobretot– una forta càrrega simbòlica. Les societats que han viscut al seu entorn, que l'han observada al llarg dels segles, han generat un munt de mites, de llegendes, de contes només comparable al mar i al desert, uns altres dos paisatges excepcionals en aquest sentit.

La habitación de Fermat, Lluís Piedrahita, 2007

Superman, de Richard Donner, 1978

Còmic He-Man

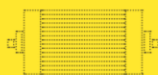
PAISATGE/kW

Seminari

**Significats i valors dels paisatges
de l'energia hidroelèctrica**

21/22/23 de març de 2019

Centre de Suport Territorial
Pirineus de l'ICGC, **Tremp**

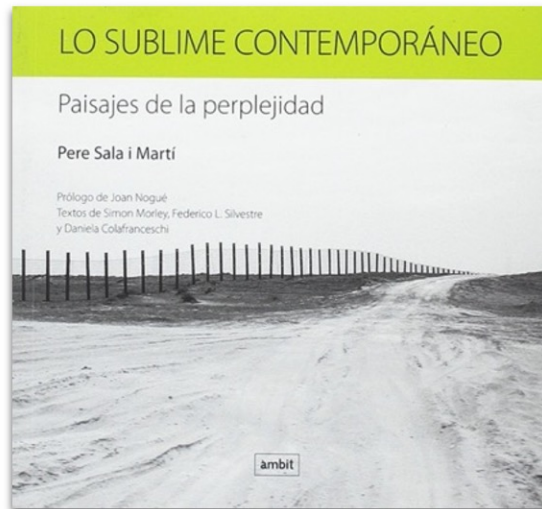
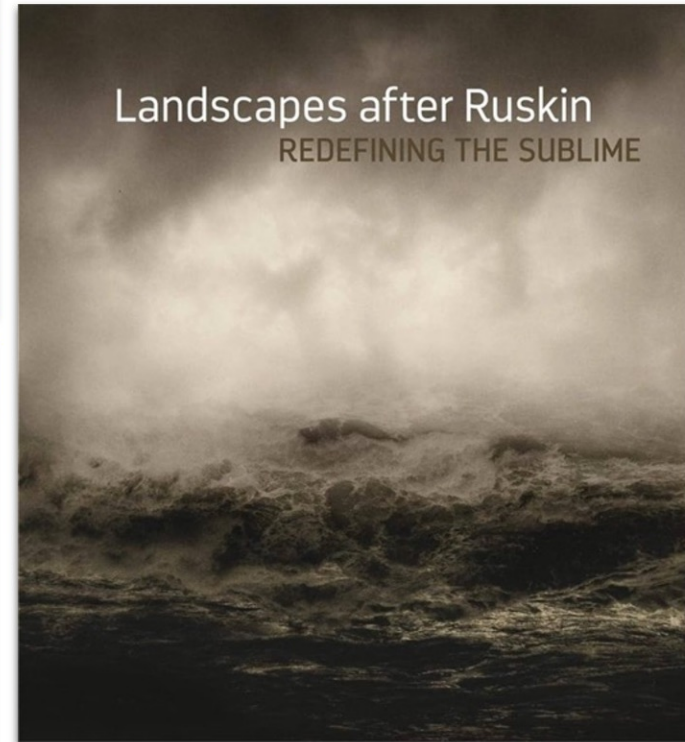
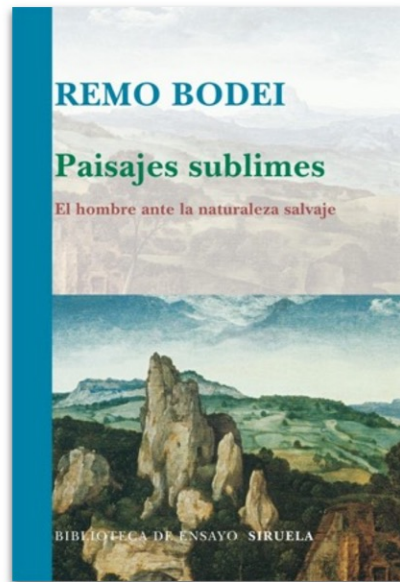
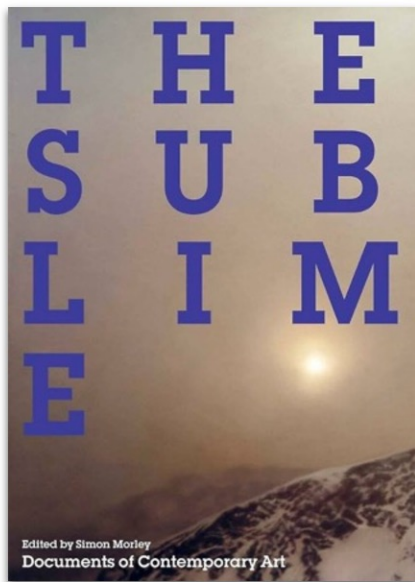

L'energia hidroelèctrica ha tingut un paper clau en la industrialització del país. Per als territoris productors, com els Pirineus, ha suposat la major transformació socioeconòmica dels darrers cent anys i ha deixat una extraordinària empremta en el paisatge.

La gran potència simbòlica que tenen avui les infraestructures hidroelèctriques en el territori català ens invita a debatre quines són les noves imatges i

significats que ens transmeten aquests paisatges, com estan derivant avui cap a un accelerat procés de patrimonialització, o com es converteixen en un element clau de dinamització territorial. No solament pel valor industrial de l'obra d'enginyeria, sinó també per tractar-se d'elements que són protagonistes, dominants, d'un paisatge –l'energètic– que a poc a poc emergeix com un nou paisatge de referència a casa nostra.

Emergeix una visió contemporània del sublim, ja que la contemporaneïtat ha creat paisatges capaços d'inquietar-nos i de provocar-nos incertesa, però que també ens atrapen i captiven. Al capdavall, què queda –si queda alguna cosa– dels paisatges sublimes del segle XVIII? Ja no només és una qüestió estètica, com ho va ser als segles XVIII i XIX. L'empremta humana és tan present a tot arreu que, d'alguna manera, remet a tota una xarxa de relacions ètiques i polítiques amb la natura.

SINGULARITATS

Llacs i estanys d'alta muntanya

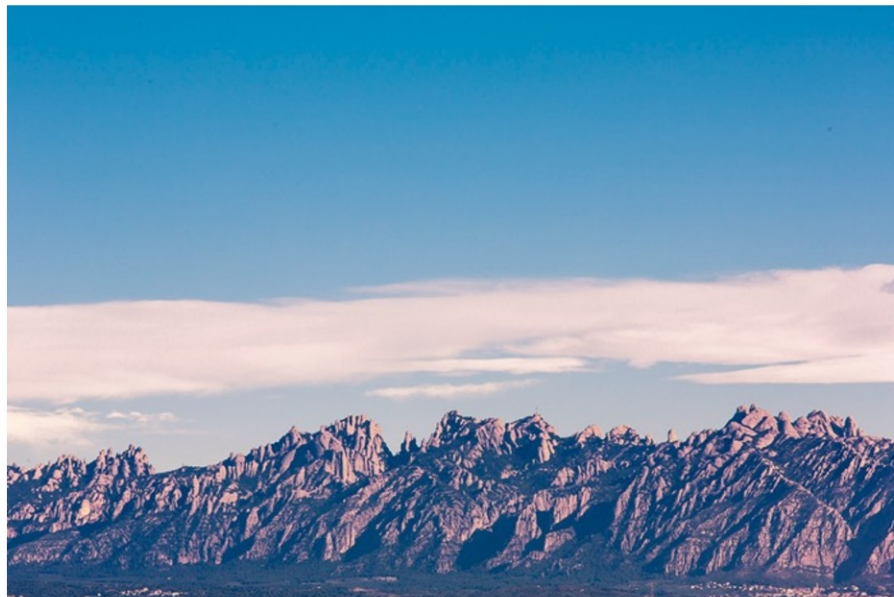
Rius i terrasses fluvials

Paisatges de frontera

Paisatges volcànics

Paisatges espirituals

Paisatges de l'avellaner

Trilogia mediterrània

Paisatge de les construccions defensives

Font: Arxiu d'imatges de l'Observatori del Paisatge (Teresa Llordés)

Antics paisatges industrials miners

44 singularitats dels paisatges de Catalunya

Llacs i estanys d'alta muntanya
Valls i congostos pirinencs
Boscors singulars
Bocage en fons de vall, prats de dall i prats de pastura
Paisatges volcànics
Estructures d'alineacions arbrades
Paisatges de frontera
Espais naturals emblemàtics
Paisatges del romànic pirinenc
Zones estepàries
Paisatges de les construccions defensives
Paisatges de les infraestructures hidroelèctriques
Mosaics agroforestals
Masies disperses
Nuclis antics
Zones humides
Fons escènics i fites
Planes cerealístiques
Paisatges del vent, la boira i la neu
Patrons d'assentament singulars
Planes de regadiu
Trilogia mediterrània

Antics paisatges industrials i miners

Penya-segats
Turons i tossals a les planes
Vinya
Àrees logístiques, industrials i de serveis
Façana litoral urbana
Paisatges de la pedra seca
Rius i terrasses fluvials
Perifèries residencials
Conjunts sobreposats d'infraestructures lineals
Barrancs i rieres
Paisatges de l'avellaner
Paisatges del garrofer
Paisatges espirituals
Boscors metropolitans
Eixamples
Olivera
Conreus de cítrics
Deltos de tradició agrària de regadiu
Urbanització de baixa densitat
Agricultura periurbana
Skylines urbans

Font: Pere Sala

ESPAIS EN TENSIO [I D'OPORTUNITAT]

CATÀLEG DE PAISATGE DEL Penedès

JULIOL DE 2023

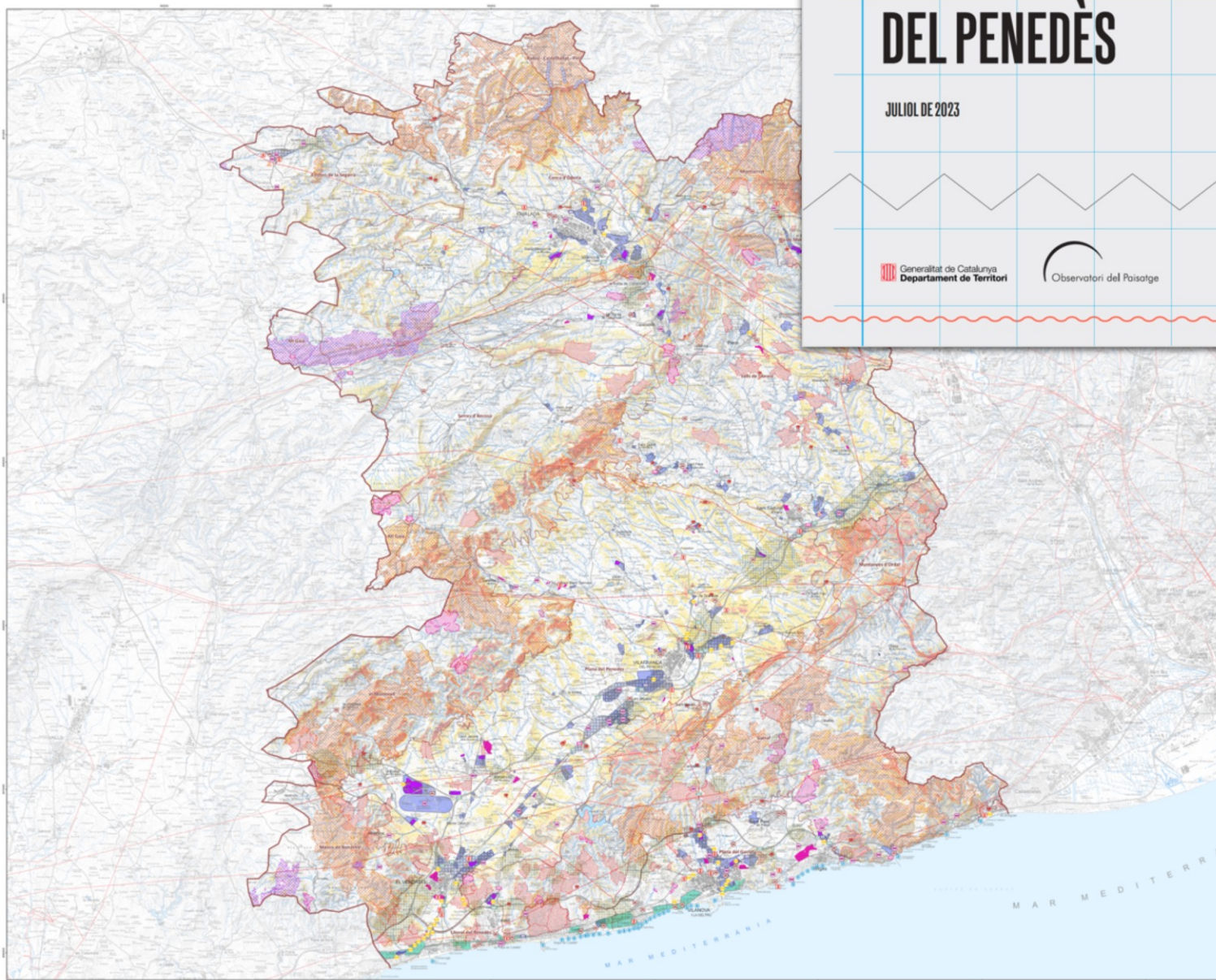
 Generalitat de Catalunya
Departament de Territori

 Observatori del Paisatge

 Generalitat de Catalunya
Departament de Territori

Observatori del Paisatge

Espais en tensió i d'oportunitat. Buscar l'oportunitat enmig de la tensió

Figura 13. Percepció de canvis en les infraestructures

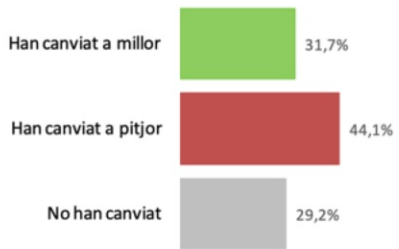

Figura 14. Percepció de canvis en pobles i ciutats

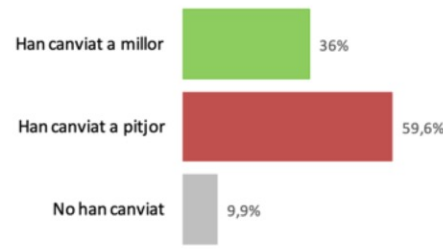

Figura 15. Percepció de canvis en els polígons industrials

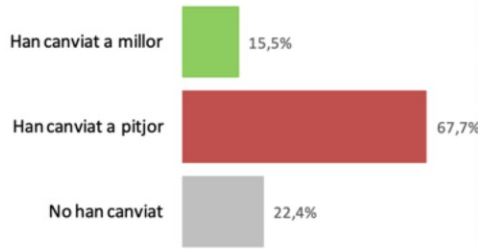
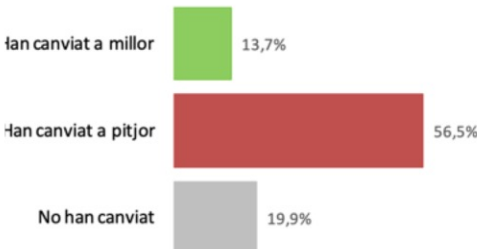
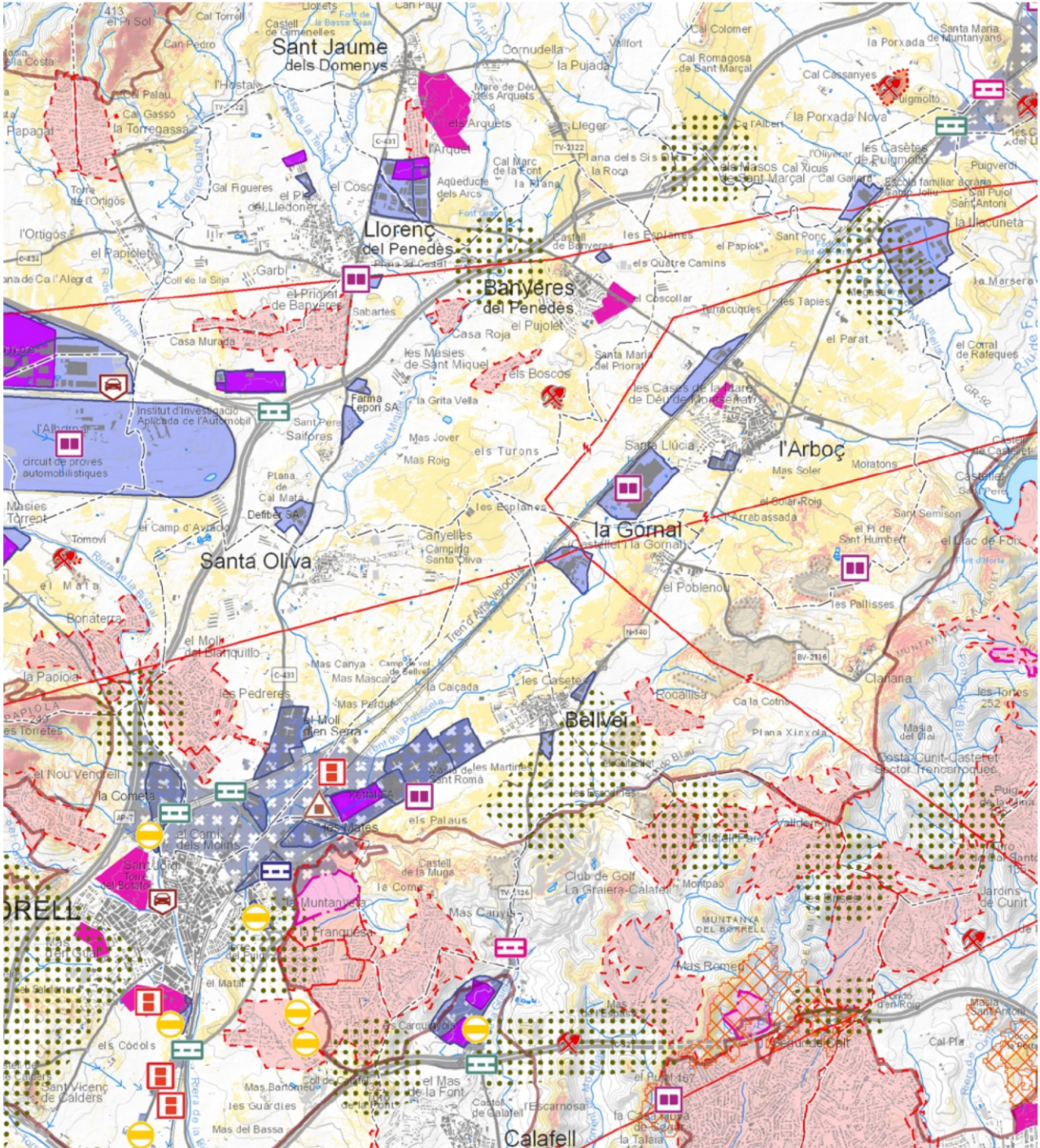

Figura 16. Percepció de canvis en les urbanitzacions

Paisatges forestals

- Incendis recents (2015 - 2020)
- Incendis anteriors (1990 - 2014)
- Línia elèctrica d'alta tensió
- Abocador
- Activitat extractiva
- Activitat extractiva abandonada i no restaurada

Paisatges periurbans i oberts

- Materials acumulats a l'aire lliure
- Abocament de terres
- Construcció en desús en espai periurbà o obert
- Construcció discordant
- Àrea d'aparcament espontània
- Creixement industrial inacabat
- Creixement residencial compacte inacabat
- Urbanització inacabada
- Polígon d'activitat econòmica
- Urbanització de moderada o alta exposició visual

Paisatges de les infraestructures

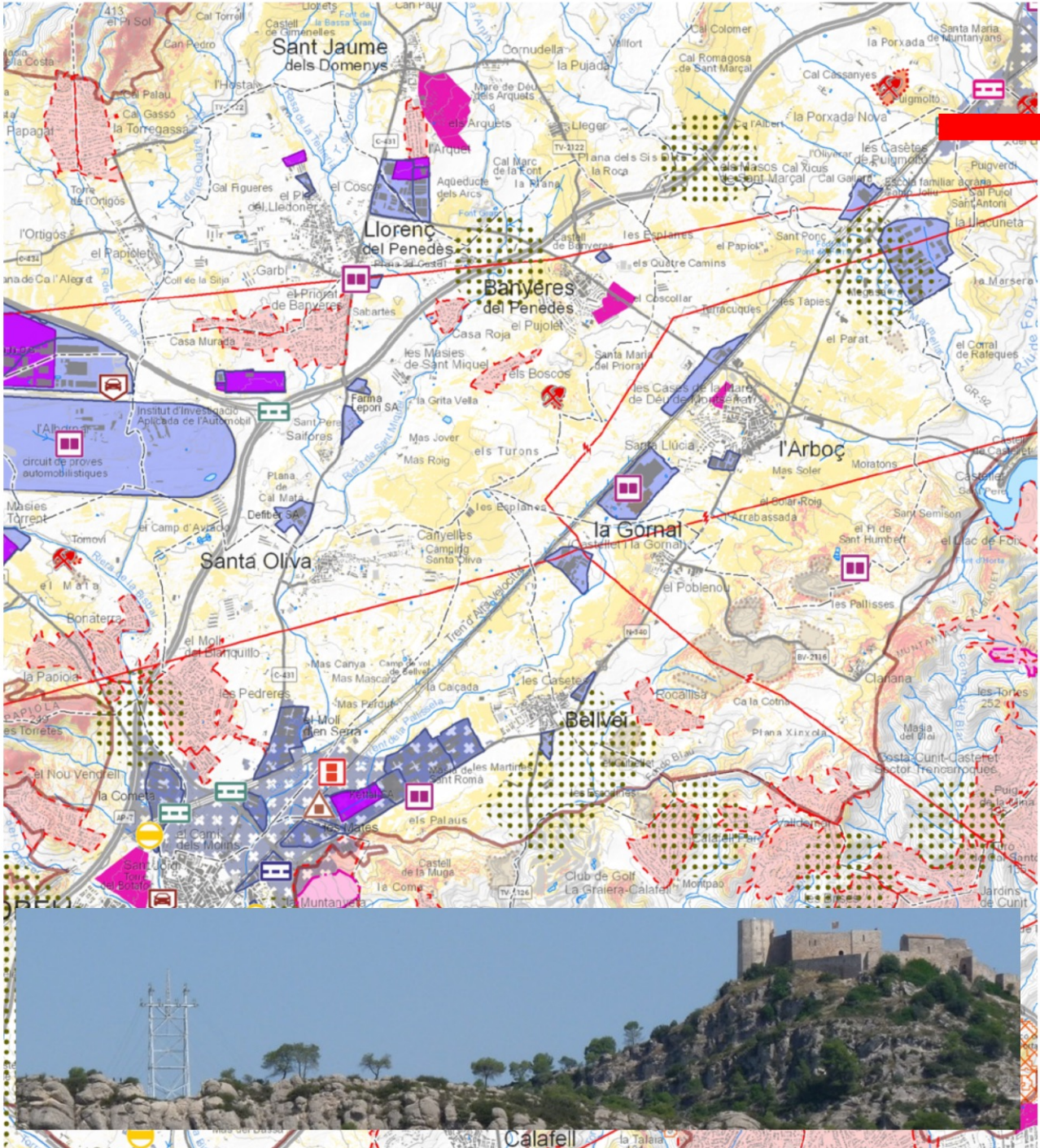
- Tram de carretera molt visible
- Carretera aparador
- Carretera sense ús
- Concentració de cartells publicitaris
- Infraestructura litoral
- Aerogenerador

Àmbits d'especial atenció

- Entorn d'infraestructures en tensió i d'oportunitat
- Espai obert litoral en tensió i d'oportunitat
- Àrea crítica per a la connectivitat ecològica

Fons escènic

- Visibilitat alta
- Visibilitat moderada

Paisatges forestals

- Incendis recents (2015 - 2020)
- Incendis anteriors (1990 - 2014)
- Línia elèctrica d'alta tensió
- Abocador
- Activitat extractiva
- Activitat extractiva abandonada i no restaurada

Paisatges periurbans i oberts

- Materials acumulats a l'aire lliure
- Abocament de terres
- Construcció en desús en espai periurbà o obert
- Construcció discordant
- Àrea d'aparcament espontània
- Creixement industrial inacabat
- Creixement residencial compacte inacabat
- Urbanització inacabada
- Polígon d'activitat econòmica
- Urbanització de moderada o alta exposició visual

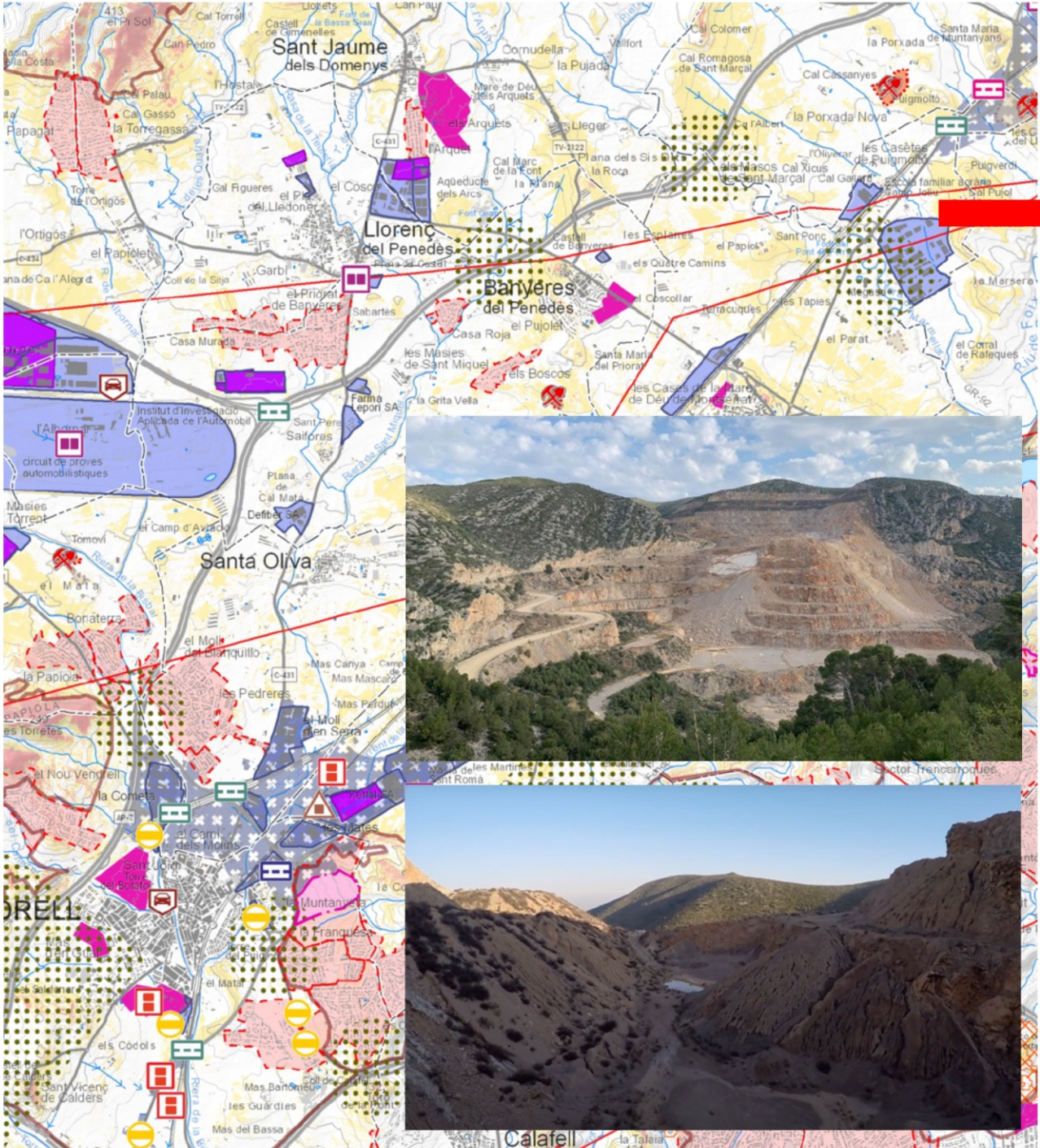
Paisatges de les infraestructures

- Tram de carretera molt visible
- Carretera aparador
- Carretera sense ús
- Concentració de cartells publicitaris
- Infraestructura litoral
- Aerogenerador

Àmbits d'especial atenció

- Entorn d'infraestructures en tensió i d'oportunitat
- Espai obert litoral en tensió i d'oportunitat
- Àrea crítica per a la connectivitat ecològica

- Fons escènic
- Visibilitat alta
 - Visibilitat moderada

Paisatges forestals

- Incendis recents (2015 - 2020)
- Incendis anteriors (1990 - 2014)
- Línia elèctrica d'alta tensió
- Abocador
- Activitat extractiva
- Activitat extractiva abandonada i no restaurada

Paisatges periurbans i oberts

- Materials acumulats a l'aire lliure
- Abocament de terres
- Construcció en desús en espai periurbà o obert
- Construcció discordant
- Àrea d'aparcament espontània
- Creixement industrial inacabat
- Creixement residencial compacte inacabat
- Urbanització inacabada
- Polígon d'activitat econòmica
- Urbanització de moderada o alta exposició visual

Paisatges de les infraestructures

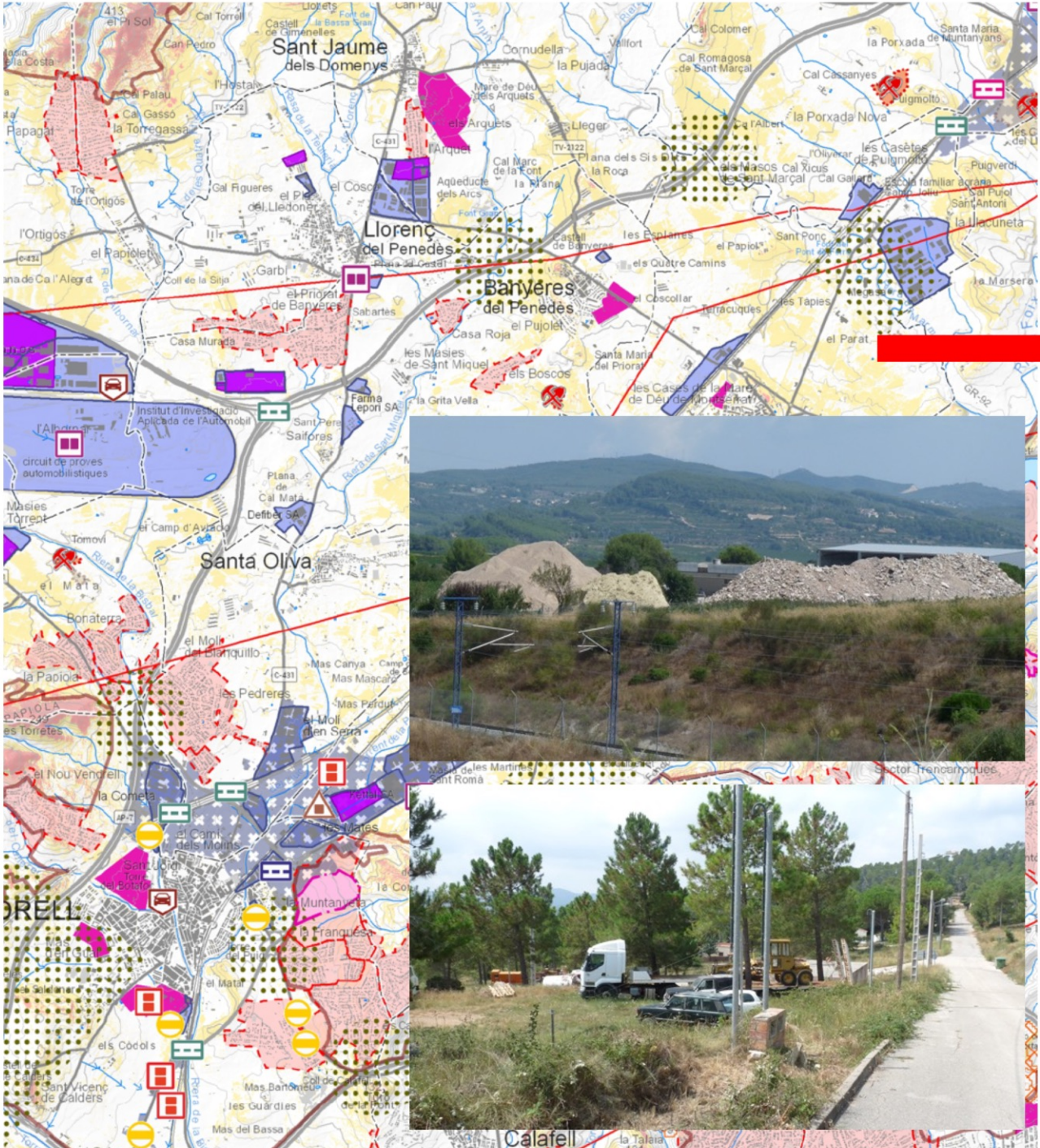
- Tram de carretera molt visible
- Carretera aparador
- Carretera sense ús
- Concentració de cartells publicitaris
- Infraestructura litoral
- Aerogenerador

Àmbits d'especial atenció

- Entorn d'infraestructures en tensió i d'oportunitat
- Espai obert litoral en tensió i d'oportunitat
- Àrea crítica per a la connectivitat ecològica

Fons escènic

- Visibilitat alta
- Visibilitat moderada

Paisatges forestals

- Incendis recents (2015 - 2020)
- Incendis anteriors (1990 - 2014)
- Linia elèctrica d'alta tensió
- Abocador
- Activitat extractiva
- Activitat extractiva abandonada i no restaurada

Paisatges periurbans i oberts

- Materials acumulats a l'aire lliure
- Abocament de terres
- Construcció en desús en espai periurbà o obert
- Construcció discordant
- Àrea d'aparcament espontània
- Creixement industrial inacabat
- Creixement residencial compacte inacabat
- Urbanització inacabada
- Polígon d'activitat econòmica
- Urbanització de moderada o alta exposició visual

Paisatges de les infraestructures

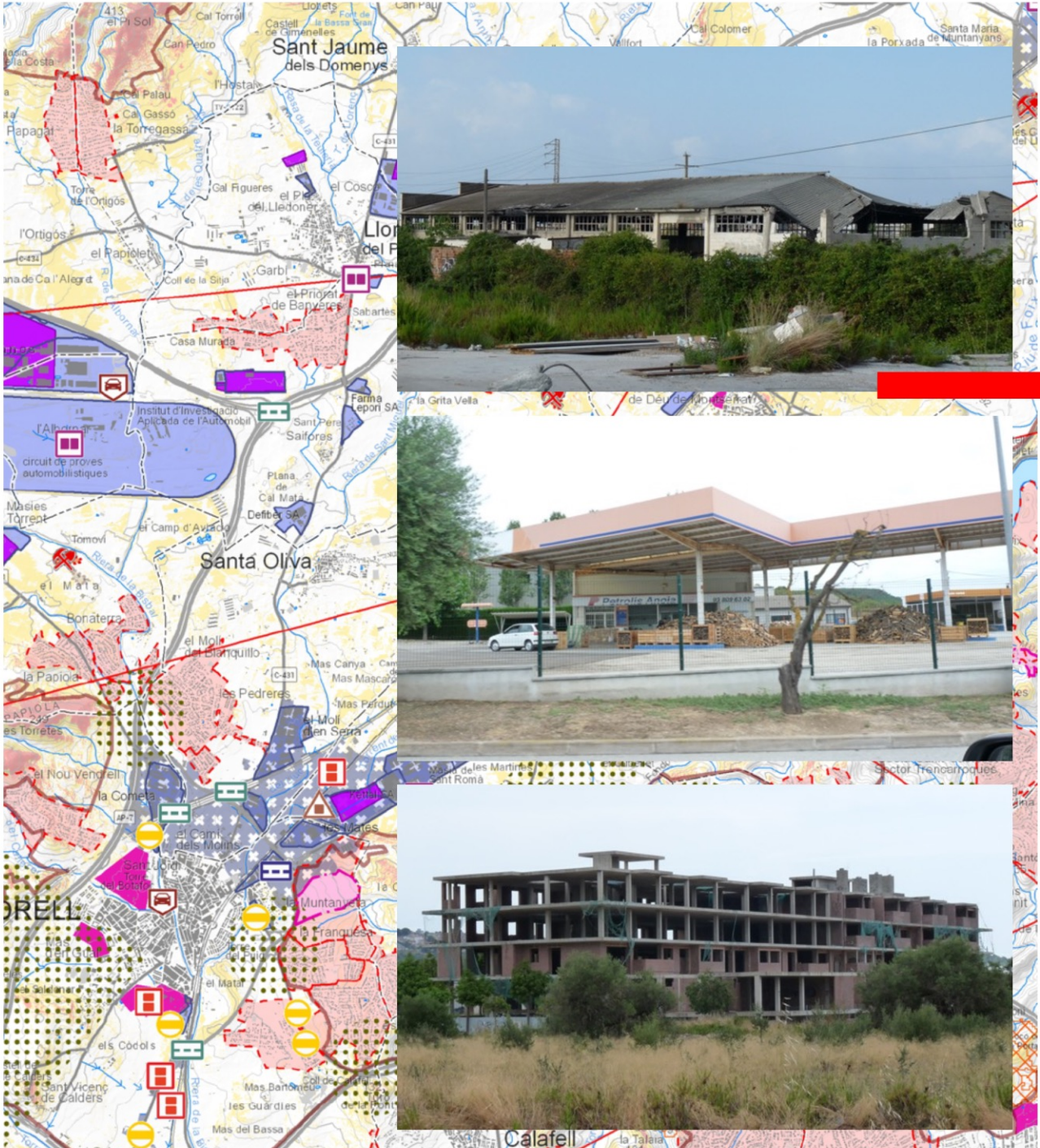
- Tram de carretera molt visible
- Carretera aparador
- Carretera sense ús
- Concentració de cartells publicitaris
- Infraestructura litoral
- Aerogenerador

Àmbits d'especial atenció

- Entorn d'infraestructures en tensió i d'oportunitat
- Espai obert litoral en tensió i d'oportunitat
- Àrea crítica per a la connectivitat ecològica

Fons escènic

- Visibilitat alta
- Visibilitat moderada

Paisatges forestals

- Incendis recents (2015 - 2020)
- Incendis anteriors (1990 - 2014)
- Línia elèctrica d'alta tensió
- Abocador
- Activitat extractiva
- Activitat extractiva abandonada i no restaurada

Paisatges periurbans i oberts

- Materials acumulats a l'aire lliure
- Abocament de terres
- Construcció en desús en espai periurbà o obert
- Construcció discordant
- Àrea d'aparcament espontània
- Creixement industrial inacabat
- Creixement residencial compacte inacabat
- Urbanització inacabada
- Polígon d'activitat econòmica
- Urbanització de moderada o alta exposició visual

Paisatges de les infraestructures

- Tram de carretera molt visible
- Carretera aparador
- Carretera sense ús
- Concentració de cartells publicitaris
- Infraestructura litoral
- Aerogenerador

Àmbits d'especial atenció

- Entorn d'infraestructures en tensió i d'oportunitat
- Espai obert litoral en tensió i d'oportunitat
- Àrea crítica per a la connectivitat ecològica

Fons escènic

- Visibilitat alta
- Visibilitat moderada

Paisatges forestals

- Incendis recents (2015 - 2020)
- Incendis anteriors (1990 - 2014)
- Línia elèctrica d'alta tensió
- Abocador
- Activitat extractiva
- Activitat extractiva abandonada i no restaurada

Paisatges periurbans i oberts

- Materials acumulats a l'aire lliure
- Abocament de terres
- Construcció en desús en espai periurbà o obert
- Construcció discordant
- Àrea d'aparcament espontània
- Creixement industrial inacabat
- Creixement residencial compacte inacabat
- Urbanització inacabada
- Polígon d'activitat econòmica
- Urbanització de moderada o alta exposició visual

Paisatges de les infraestructures

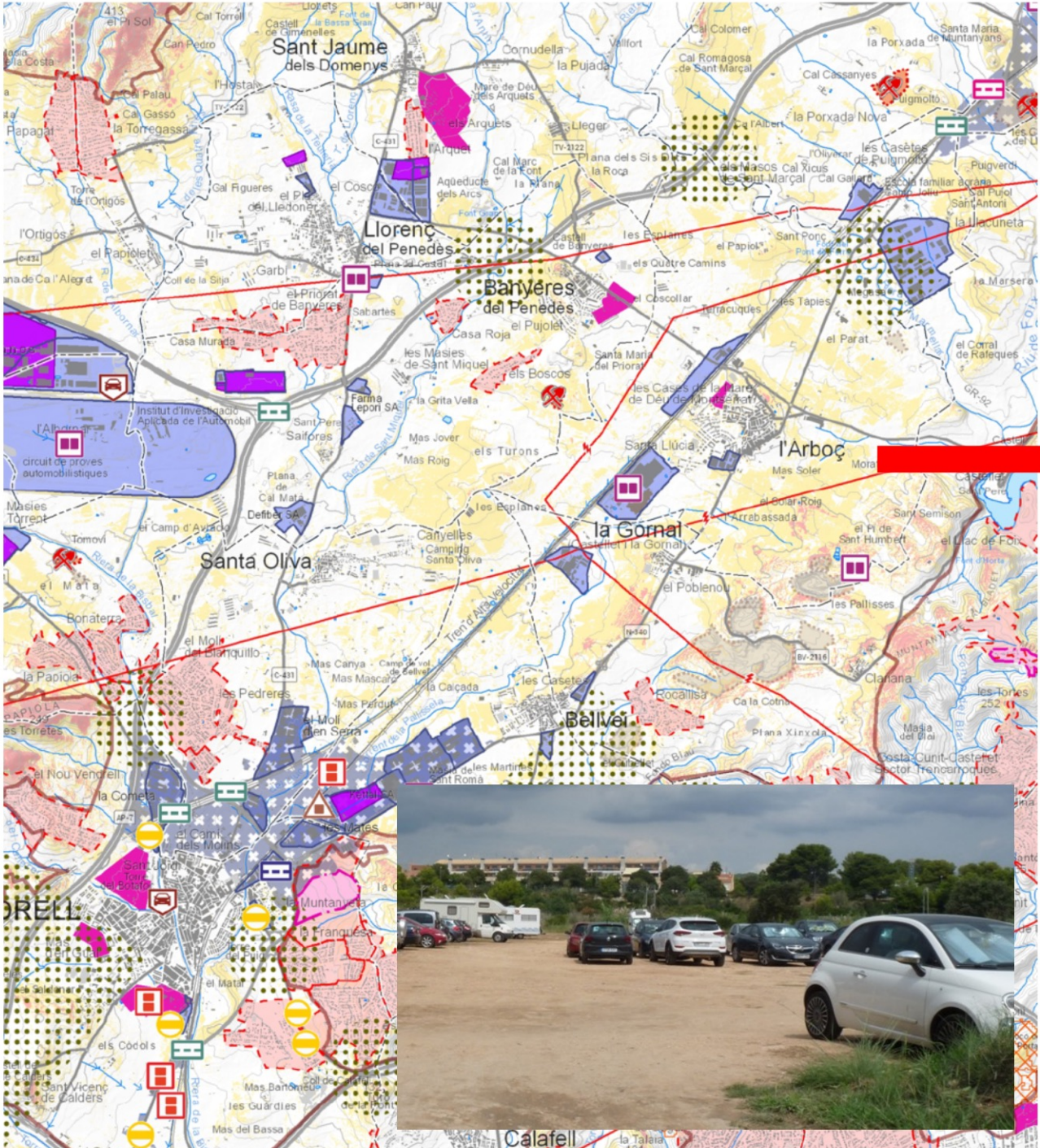
- Tram de carretera molt visible
- Carretera aparador
- Carretera sense ús
- Concentració de cartells publicitaris
- Infraestructura litoral
- Aerogenerador

Àmbits d'especial atenció

- Entorn d'infraestructures en tensió i d'oportunitat
- Espai obert litoral en tensió i d'oportunitat
- Àrea crítica per a la connectivitat ecològica

Fons escènic

- Visibilitat alta
- Visibilitat moderada

Paisatges forestals

- Incendis recents (2015 - 2020)
- Incendis anteriors (1990 - 2014)
- Línia elèctrica d'alta tensió
- Abocador
- Activitat extractiva
- Activitat extractiva abandonada i no restaurada

Paisatges periurbans i oberts

- Materials acumulats a l'aire lliure
- Abocament de terres
- Construcció en desús en espai periurbà o obert
- Construcció discordant
- Àrea d'aparcament espontània
- Creixement industrial inacabat
- Creixement residencial compacte inacabat
- Urbanització inacabada
- Polígon d'activitat econòmica
- Urbanització de moderada o alta exposició visual

Paisatges de les infraestructures

- Tram de carretera molt visible
- Carretera aparador
- Carretera sense ús
- Concentració de cartells publicitaris
- Infraestructura litoral
- Aerogenerador

Àmbits d'especial atenció

- Entorn d'infraestructures en tensió i d'oportunitat
- Espai obert litoral en tensió i d'oportunitat
- Àrea crítica per a la connectivitat ecològica

Fons escènic

- Visibilitat alta
- Visibilitat moderada

Paisatges forestals

- Incendis recents (2015 - 2020)
- Incendis anteriors (1990 - 2014)
- Línia elèctrica d'alta tensió
- Abocador
- Activitat extractiva
- Activitat extractiva abandonada i no restaurada

Paisatges periurbans i oberts

- Materials acumulats a l'aire lliure
- Abocament de terres
- Construcció en desús en espai periurbà o obert
- Construcció discordant
- Àrea d'aparcament espontània
- Creixement industrial inacabat
- Creixement residencial compacte inacabat
- Urbanització inacabada
- Polígon d'activitat econòmica
- Urbanització de moderada o alta exposició visual

Paisatges de les infraestructures

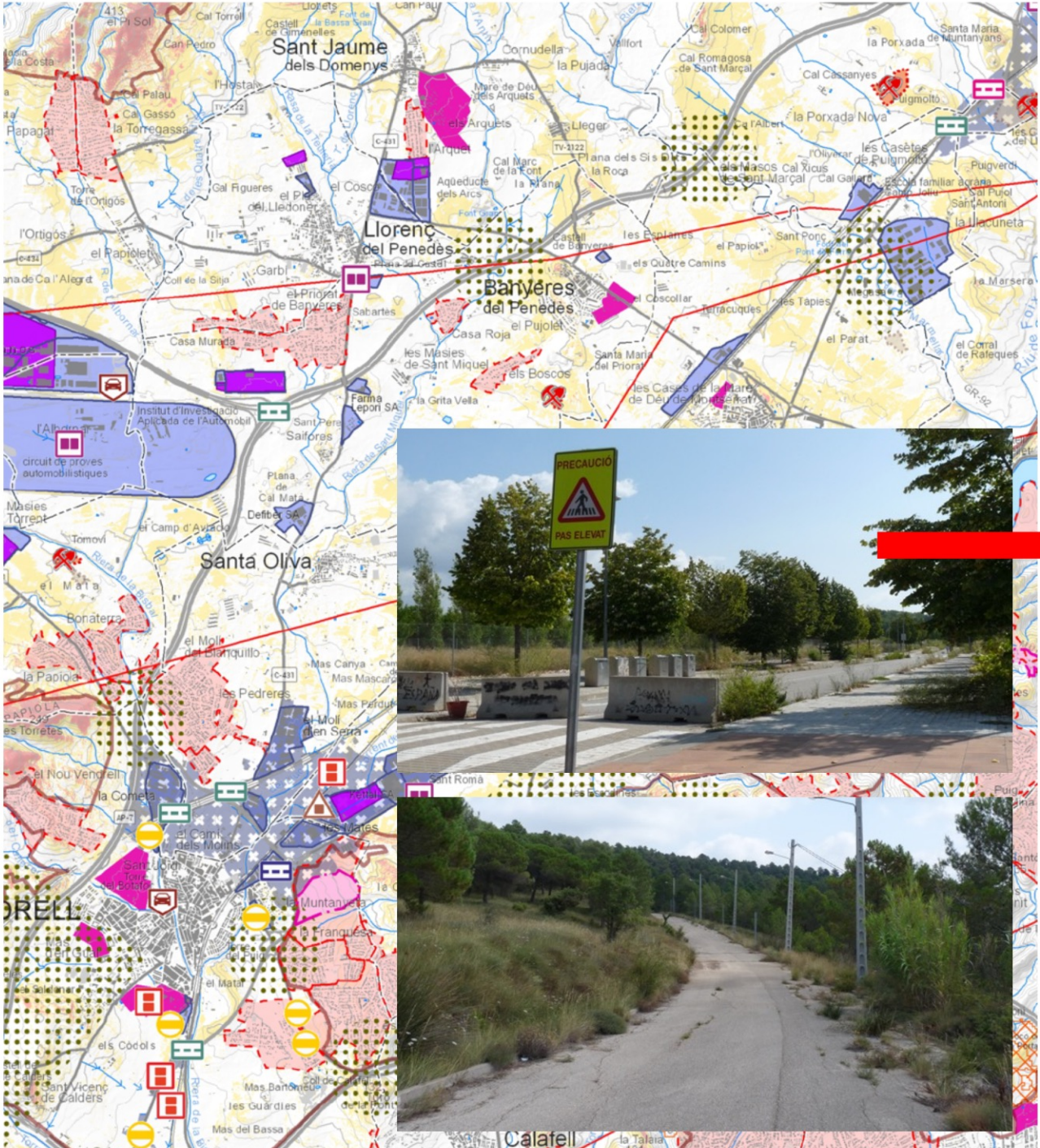
- Tram de carretera molt visible
- Carretera aparador
- Carretera sense ús
- Concentració de cartells publicitaris
- Infraestructura litoral
- Aerogenerador

Àmbits d'especial atenció

- Entorn d'infraestructures en tensió i d'oportunitat
- Espai obert litoral en tensió i d'oportunitat
- Àrea crítica per a la connectivitat ecològica

Fons escènic

- Visibilitat alta
- Visibilitat moderada

Paisatges forestals

- Incendis recents (2015 - 2020)
- Incendis anteriors (1990 - 2014)
- Línia elèctrica d'alta tensió
- Abocador
- Activitat extractiva
- Activitat extractiva abandonada i no restaurada

Paisatges periurbans i oberts

- Materials acumulats a l'aire lliure
- Abocament de terres
- Construcció en desús en espai periurbà o obert
- Construcció discordant
- Àrea d'aparcament espontània
- Creixement industrial inacabat
- Creixement residencial compacte inacabat
- Urbanització inacabada
- Polígon d'activitat econòmica
- Urbanització de moderada o alta exposició visual

Paisatges de les infraestructures

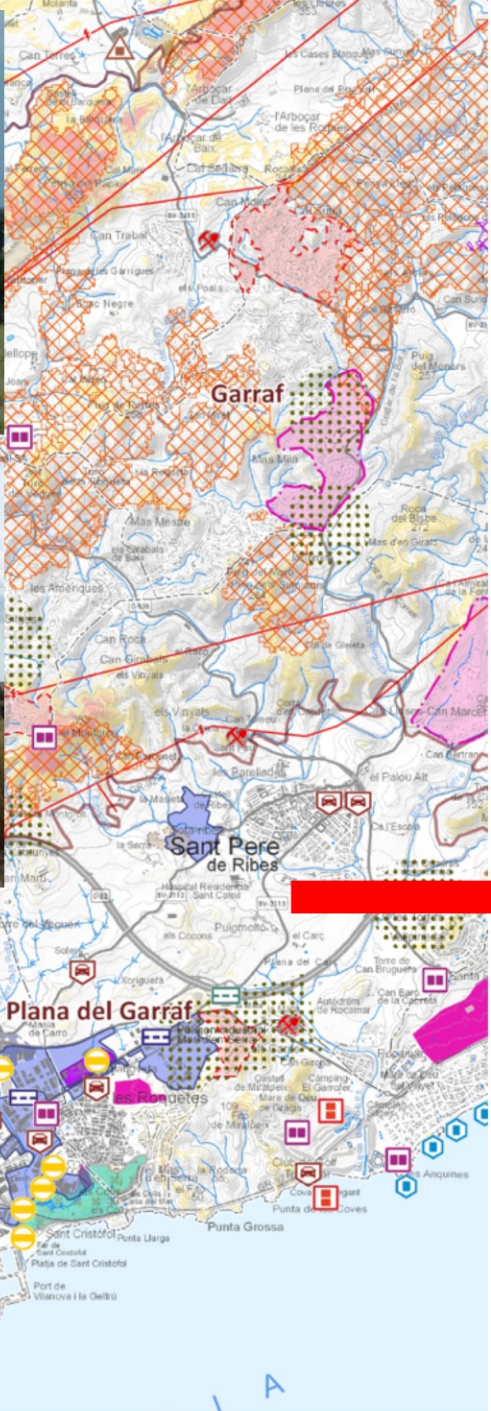
- Tram de carretera molt visible
- Carretera aparador
- Carretera sense ús
- Concentració de cartells publicitaris
- Infraestructura litoral
- Aerogenerador

Àmbits d'especial atenció

- Entorn d'infraestructures en tensió i d'oportunitat
- Espai obert litoral en tensió i d'oportunitat
- Àrea crítica per a la connectivitat ecològica

Fons escènic

- Visibilitat alta
- Visibilitat moderada

Paisatges forestals

- Incendis recents (2015 - 2020)
- Incendis anteriors (1990 - 2014)
- Línia elèctrica d'alta tensió
- Abocador
- Activitat extractiva
- Activitat extractiva abandonada i no restaurada

Paisatges periurbans i oberts

- Materials acumulats a l'aire lliure
- Abocament de terres
- Construcció en desús en espai periurbà o obert
- Construcció discordant
- Àrea d'aparcament espontània
- Creixement industrial inacabat
- Creixement residencial compacte inacabat
- Urbanització inacabada
- Polígon d'activitat econòmica
- Urbanització de moderada o alta exposició visual

Paisatges de les infraestructures

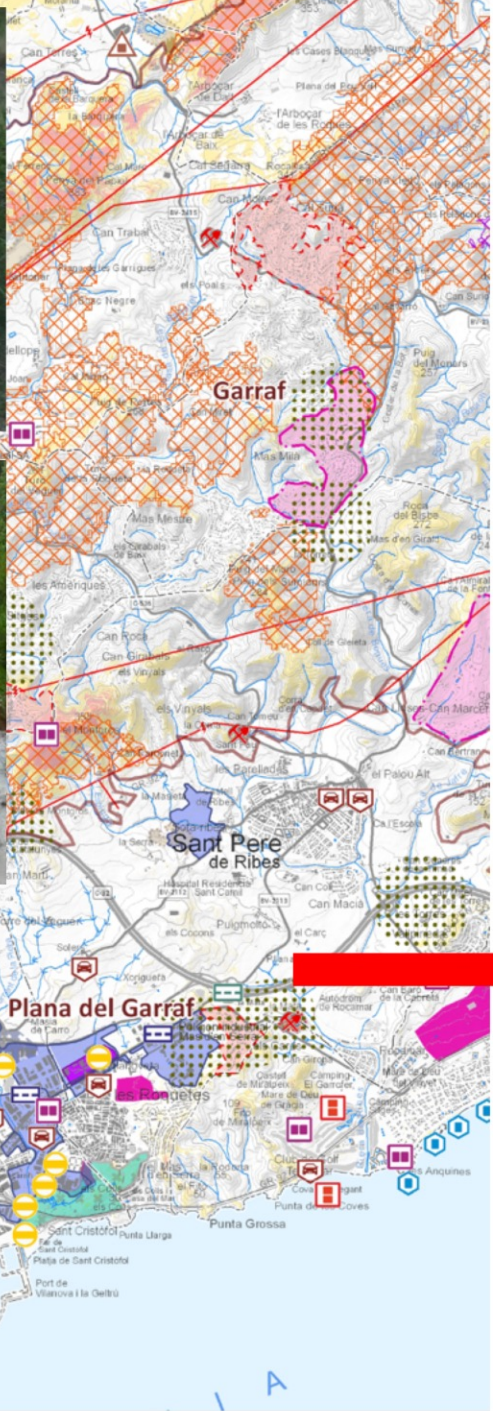
- Tram de carretera molt visible
- Carretera aparador
- Carretera sense ús
- Concentració de cartells publicitaris
- Infraestructura litoral
- Aerogenerador

Àmbits d'especial atenció

- Entorn d'infraestructures en tensió i d'oportunitat
- Espai obert litoral en tensió i d'oportunitat
- Àrea crítica per a la connectivitat ecològica

Fons escènic

- Visibilitat alta
- Visibilitat moderada

Paisatges forestals

- Incendis recents (2015 - 2020)
- Incendis anteriors (1990 - 2014)
- Línia elèctrica d'alta tensió
- Abocador
- Activitat extractiva
- Activitat extractiva abandonada i no restaurada

Paisatges periurbans i oberts

- Materials acumulats a l'aire lliure
- Abocament de terres
- Construcció en desús en espai periurbà o obert
- Construcció discordant
- Àrea d'aparcament espontània
- Creixement industrial inacabat
- Creixement residencial compacte inacabat
- Urbanització inacabada
- Polígon d'activitat econòmica
- Urbanització de moderada o alta exposició visual

Paisatges de les infraestructures

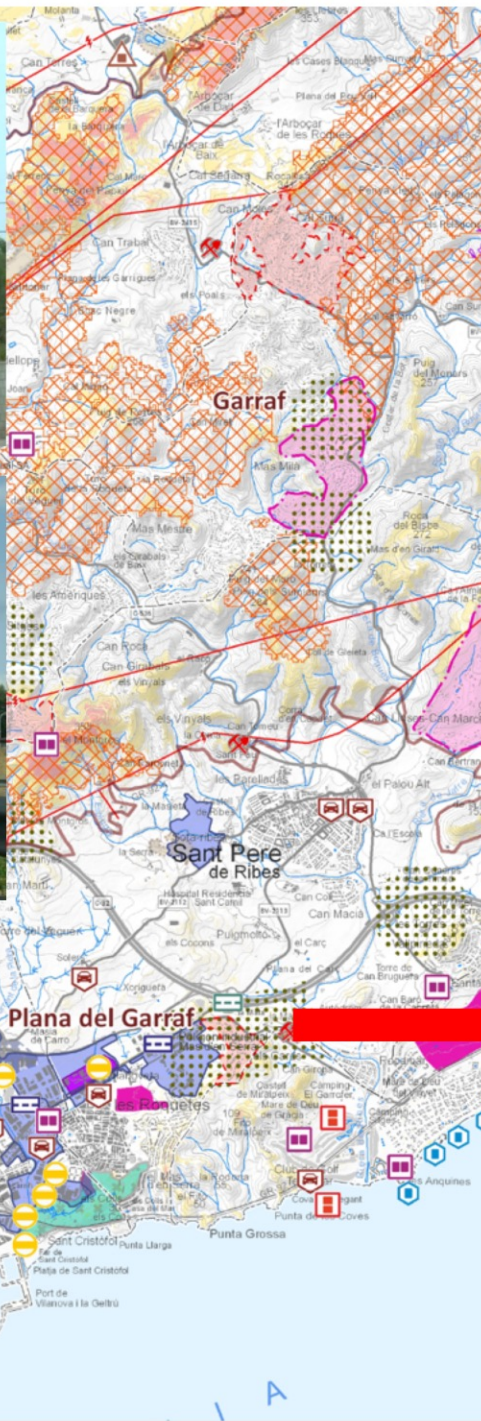
- Tram de carretera molt visible
- Carretera aparador
- Carretera sense ús
- Concentració de cartells publicitaris
- Infraestructura litoral
- Aerogenerador

Àmbits d'especial atenció

- Entorn d'infraestructures en tensió i d'oportunitat
- Espai obert litoral en tensió i d'oportunitat
- Àrea crítica per a la connectivitat ecològica

Fons escènic

- Visibilitat alta
- Visibilitat moderada

Paisatges forestals

- Incendis recents (2015 - 2020)
- Incendis anteriors (1990 - 2014)
- Línia elèctrica d'alta tensió
- Abocador
- Activitat extractiva
- Activitat extractiva abandonada i no restaurada

Paisatges periurbans i oberts

- Materials acumulats a l'aire lliure
- Abocament de terres
- Construcció en desús en espai periurbà o obert
- Construcció discordant
- Àrea d'aparcament espontània
- Creixement industrial inacabat
- Creixement residencial compacte inacabat
- Urbanització inacabada
- Polígon d'activitat econòmica
- Urbanització de moderada o alta exposició visual

Paisatges de les infraestructures

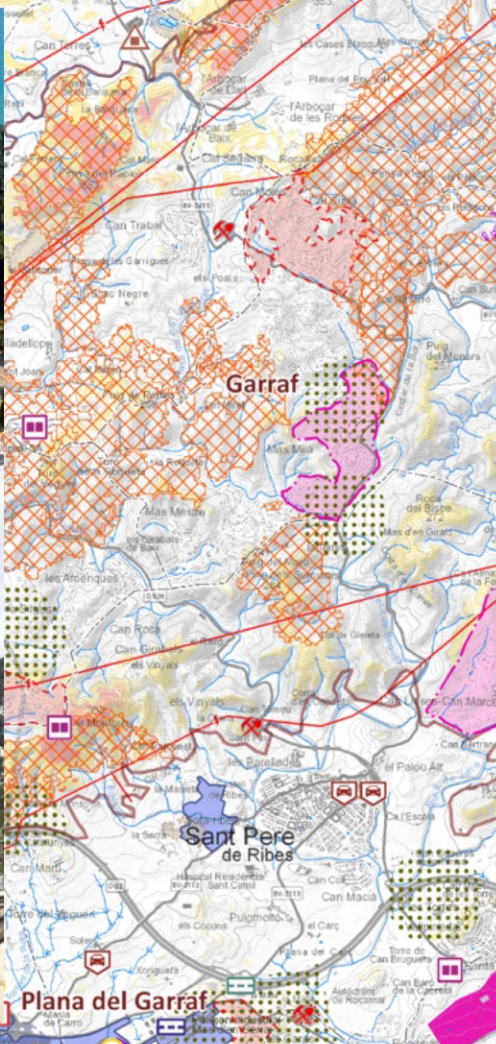
- Tram de carretera molt visible
- Carretera aparador
- Carretera sense ús
- Concentració de cartells publicitaris
- Infraestructura litoral
- Aerogenerador

Àmbits d'especial atenció

- Entorn d'infraestructures en tensió i d'oportunitat
- Espai obert litoral en tensió i d'oportunitat
- Àrea crítica per a la connectivitat ecològica

Fons escènic

- Visibilitat alta
- Visibilitat moderada

Paisatges forestals

- Incendis recents (2015 - 2020)
- Incendis anteriors (1990 - 2014)
- Línia elèctrica d'alta tensió
- Abocador
- Activitat extractiva
- Activitat extractiva abandonada i no restaurada

Paisatges periurbans i oberts

- Materials acumulats a l'aire lliure
- Abocament de terres
- Construcció en desús en espai periurbà o obert
- Construcció discordant
- Àrea d'aparcament espontània
- Creixement industrial inacabat
- Creixement residencial compacte inacabat
- Urbanització inacabada
- Polígon d'activitat econòmica
- Urbanització de moderada o alta exposició visual

Paisatges de les infraestructures

- Tram de carretera molt visible
- Carretera aparador
- Carretera sense ús
- Concentració de cartells publicitaris
- Infraestructura litoral
- Aerogenerador

Àmbits d'especial atenció

- Entorn d'infraestructures en tensió i d'oportunitat
- Espai obert litoral en tensió i d'oportunitat
- Àrea crítica per a la connectivitat ecològica

Fons escènic

- Visibilitat alta
- Visibilitat moderada

Aeròdrom militar de Bonames

Aeròdrom militar de Bonames

Aeròdrom militar de Bonames

PLECS DE PAISATGE
Reflexions 6

(Des)fer paisatges

Observatori del Paisatge

Disponible a www.catpaisatge.net

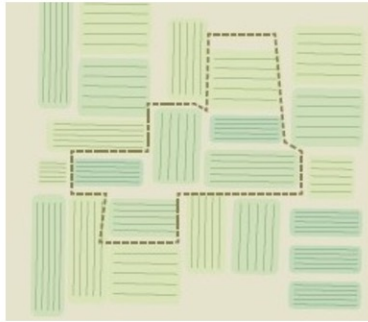
Cinerolum (Londres)

Cinerolum (Londres)

Abocador comarcal de Puig-palter, Pla de l'Estany - 4.446 panells solars – 3,62 GW anuals

Tancar la ferida en el paisatge

← INTEGRACIÓ →

La cicatriu com a part del paisatge
(captar l'oportunitat)

Font: Manual de
integración
paisajística de
explotaciones
mineras, 2017

- Integració a posteriori, quan ha acabat l'activitat (enfocament pal·liatiu).
- L'alteració del medi original és tant gran que la situació prèvia s'assumeix com a impossible.
- No es tracta tant de restituir un caràcter previ, sinó d'integrar en l'evolució del caràcter aquells elements que el fan un espai valuós.
- Sovint la memòria del lloc és tant rellevant que la regeneració de l'espai no pot fer altra cosa que recordar el que hi ha passat.

Parque del Terri de Puertollano (Ciudad Real)

Conca minera del Nord-pas-de-Calais (França)

Five sisters bing (West Lothian, Escòcia)

Objectius de qualitat paisatgística, criteris i accions

Els objectius de qualitat paisatgística (OQP) i la proposta de criteris i accions que s'exposen a continuació són específics d'aquesta unitat de paisatge. Igualment, també són d'aplicació els definits per a tot l'àmbit territorial de les Comarques Centrals continguts en el bloc 5.

- OQP1.** Un paisatge amb replans i turons amb nuclis compactes que ressegueixin els rius Cardener i Llobregat, que mantinguin a cada lloc la diversitat d'elements que el caracteritzen i el doten d'identitat pròpia.
- OQP2.** Un paisatge caracteritzat per l'explotació dels dipòsits salins de l'anomenada «conca potàssica catalana», centrada principalment a Súria, Cardona, Balsareny i Sallent, on destaquen patrimonis geològics com el diapiu de la Muntanya de Sal de Cardona, els anticlinals de Migmón de Súria o el retroencavalcament de Tordell, ben inserit en el conjunt de la unitat.
- OQP3.** Uns espais naturals lligats a la presència d'aigua com el pla del Reguant o la Corbatera i uns paisatges fluvials del Cardener i del Llobregat revalorats com a identificadors del paisatge i força motriu de la indústria tèxtil en el seu moment i ara reforçats en el seu paper de connector paisatgístic i d'espai d'oci i gaudi social.
- OQP4.** Un paisatge agroforestal on es potenciï la vegetació arbòria natural (alzines i roures) que torna a créixer als boscos cremats i transformats en matollars, per les seves característiques ecològiques inherents.
- OQP5.** Un paisatge agrícola de secà d'estructura feudal que fa d'enllaç entre els cultius mediterranis i els de muntanya mitjana, ben integrat als espais circumdants.

- OQP6.** Assegurar la distribució equilibrada de la població de la unitat amb uns nuclis de població localitzats vora els rius Cardener i Llobregat amb una densitat de població i oferta de serveis similars així com nombrosos masos i petits llogarrets distribuïts per tota la unitat.
- OQP7.** Unes infraestructures lineals adaptades al relleu i que segueixen en general les valls dels rius així com vies ferroviàries adaptades al transport de la sal i algunes reconvertides que estiguin integrades en el paisatge i que millorin la interconnexió del territori sense comprometre la continuïtat i la permeabilitat ecològica i social.
- OQP8.** Un ric patrimoni de la indústria tèxtil i de la mineria salina revalorat i vinculat amb el paisatge on es troba.
- OQP9.** Uns elements arquitectònics medievals de valor patrimonial destacable com els castells o ponts i un ric patrimoni rural com els nombrosos murs de pedra seca, cases de vinya o pous, ben conservats i integrats en el seu context.
- OQP10.** Una xarxa d'itineraris i miradors que emfatitzin les panoràmiques més rellevants i permetin descobrir els racons menys coneguts, però no per això menys interessant paisatgísticament, i interactuar amb la diversitat i els matisos de la Conca Salina.

OBJECTIUS DE QUALITAT PAISATGÍSTICA

Una nova mirada al paisatge miner de la sal

Els paisatges de la mineria de la sal tenen una dimensió transversal i polièdrica perquè permeten múltiples mirades: energètica, patrimonial, ambiental, estètica, territorial, econòmica, urbanística, turística, artística, educativa, etc. Qualsevol nou projecte hauria de ser pensat i executat des d'aproximacions multidisciplinars, que permetin comprendre de forma integral la complexitat del lloc.

Arreu s'esdevé un lent canvi cultural en la percepció dels paisatges miners: paisatges que havien provocat rebuig o recel comencen a tenir un significat per a la població i a ser valorats com una part de la seva memòria i com a elements d'identitat a escala local o regional. En definitiva, estem davant del repte d'unir paisatge, memòria i indústria.

Els nous paisatges creats per l'explotació minera s'integren, d'una manera o altra, en la imatge i l'imaginari paisatgístic col·lectiu de les Comarques Centrals i de l'eix del Llobregat.

El paisatge de la mineria, tot i mantenir encara la seva funció original —l'extracció de potassa—, lentament està sent patrimonialitzat i té el potencial per emergir com un paisatge de referència, perquè és identificat com a part de la cultura del lloc.

Cal incloure aquests paisatges industrials i quotidians en la cartografia mental col·lectiva i potenciar uns valors patrimonials, estètics, productius, simbòlics i identitaris encara poc reconeguts socialment i institucional.

En un paisatge miner hi trobem elements molt diferents i singulars dels de qualsevol altre paisatge, petjades d'una comunitat minera, que abans passaven desapercebudes per la comunitat local, potser perquè sovint no valorarem prou allò que forma part de la quotidianitat.

Els valors d'aquest paisatge –tangibles i intangibles– mereixen ser potenciats mitjançant una gestió i ordenació adaptades a la contemporaneïtat (que contribueixin a la conscienciació col·lectiva i al desenvolupament local), evitant la fossilització, i sense caure en la creació de parcs temàtics o de paisatges aparador.

Si fins ara el desenvolupament s'ha basat en l'activitat extractiva, ara hauria de basar-se en la història, la cultura, la memòria, el turisme i la recerca. Aquesta és una via per afavorir un nou desenvolupament, i, sobretot, per reforçar l'autoestima de la població.

Ambdues valls mineres conserven edificacions i d'instal·lacions alienes a les tradicions constructives locals, però que constitueixen un llegat patrimonial essencial.

Elements d'oportunitat vinculats amb la indústria minera i les seves instal·lacions

Mina

Antics edificis de l'administració

Castellets

Dipòsit de runam

Naus per a l'elaboració de la potassa i per guardar-la

Cintes transportadores

Habitatges obrers i construccions auxiliars

Maquinària i eines de treball

Trens i línies fèrries

Accessos i àrees d'aparcament i d'arribada de camions

Límits de la instal·lació i tal·lusos

Fragments de vegetació natural

Foto: Luís Zamora

Mesures i accions per millorar el conjunt dels complexos industrials

Analitzar la visibilitat des dels principals punts d'observació del paisatge i des de les principals carreteres.

Potenciar la visibilitat dels elements patrimonials (xemeneies, antics edificis d'administració o dels treballadors, etc.), especialment des dels punts d'accés i des de les principals vies de comunicació.

En el cas de noves construccions o ampliació de les existents, mantenir la relació d'alçades actual entre els elements patrimonials i els de nova creació.

Elaborar una carta de colors que tingui en compte la tipologia de cada element (naus, torres, cintes, tanques, etc.) i el cromatisme de l'entorn.

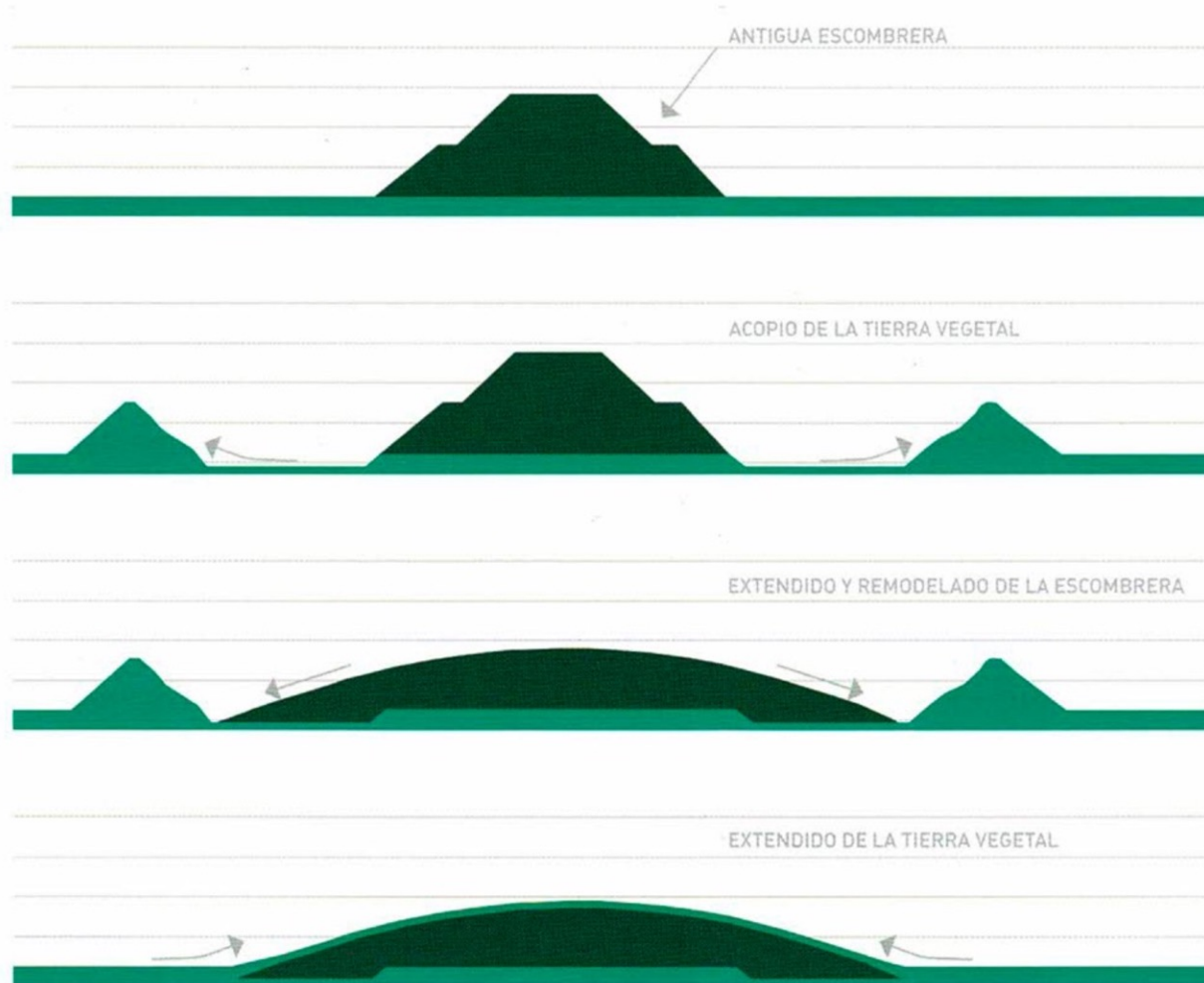
Mantenir o promoure una ordenació ortogonal de totes les construccions del conjunt.

Dotar de qualitat l'espai lliure de les vores del complex.

Realitzar un tractament unitari dels talussos per afavorir una bona imatge del conjunt.

Revegetar amb vegetació autòctona els àmbits denudats.

Minimitzar la incidència dels runams salins promovent formes més orgàniques i arrodonides, reduint el seu volum i prioritant la seva distribució horitzontal en comptes del vertical.

ONDULACIÓN DE SUPERFÍCIES

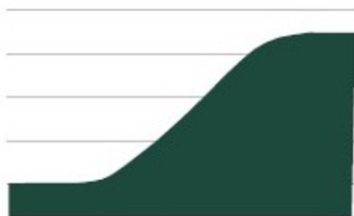
SI

Variedad de formas cóncavas y convexas en los planos vertical y horizontal

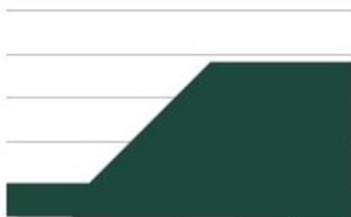
NO

REDONDEO DE ARISTAS

SI

Las formas redondeadas suelen acomodarse mejor a la topografía natural circundante

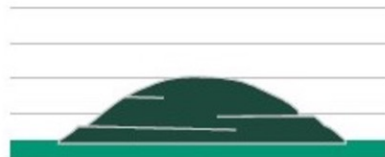
NO

Con excepciones, las configuraciones angulares no combinan bien con el entorno topográfico

DISPOSICIÓN ASIMÉTRICA DE BERMAS

NO

SI

PERFILES TRANSVERSALES CÓNCAVO-CONVEXOS

Diseño convencional con un pattem lineal de drenaje que concentra la escorrentía al pie del talud

PREFERIBLE
Pattern radial de drenaje que concentra la escorrentía en valles

TALUDES CÓNCAVOS CON PENDIENTE VARIABLE

Esquema tradicional plataforma-talud-berma

PREFERIBLE
Talud de perfil cóncavo

Cal anar més enllà d'una mera protecció i recuperació només de la mina, el runam, o a tots aquells elements del patrimoni industrial vinculats a l'activitat extractiva. Ni es tracta de reciclar i repensar els usos d'un edifici, per exemple, ni d'anar col·locant objectes miners per tot el territori. Cal llegir el conjunt amb uns altres ulls, des del paisatge en el qual s'inscriuen, sense excloure cap element de valor, partint de la memòria col·lectiva de la comunitat local.

Aprofitar l'impacte paisatgístic de l'activitat minera (runams, etc.) per funcions pedagògiques en un context de revalorització complet d'un paisatge miner.

El Geoparc Catalunya Central pot contrarestar la degradació causada per l'activitat minera i fomentar noves oportunitats basades en els valors del lloc.

La unitat de paisatge pot ajudar a mirar el paisatge amb uns altres ulls i a una altra escala més enllà de la local, que permet la singularització del conjunt del paisatge miner de la sal. La Llei del paisatge i les polítiques de paisatge han desenvolupat eines, a banda dels Catàlegs de paisatge, que també poden contribuir-hi (carta de paisatge, pla de paisatge...).

Observatori del Paisatge de Catalunya

www.catpaisatge.net

¿Com transformar el futur dels nostres pobles?

ALAIN JORDÀ

Experto en
Desarrollo
Local

www.alainjorda.com

Restaurant La Sala, Sallent, 30/10/19

L'evolució de les ciutats des de la democràcia a Espanya

- Els primers temps

Urbanització i, després, creixement

- Arribada de l'estat del benestar i la nova immigració

- Les noves realitats globals

Canvi climàtic, desigualtat, migracions, canvis socials, participació, smart city, ...

¡COMPLEXITAT!

OBJETIVOS DE DESARROLLO SOSTENIBLE

LA NUEVA AGENDA URBANA PROMUEVE UNA **CIUDAD PARTICIPATIVA**

Una ciudad en la que se promueve la libre participación de todos sus habitantes, generando un sentido de pertenencia no excluyente que mejora la cohesión social y las interacciones culturales como base de sociedades plurales, multiculturales y vivas.

EN HABITAT III, JUNTOS DECIDIMOS
EL FUTURO DE LAS CIUDADES.
SÉ UN CIUDADANO HABITAT III.
IVEN A QUITO!

www.habitat3.org
#Habitat3 #NuevaAgendaUrbana

LA NUEVA AGENDA URBANA PROMUEVE UNA **CIUDAD SEGURA**

Una ciudad que no tiene fronteras para sus ciudadanos, donde los espacios públicos son la clave para construir comunidades plurales y pacíficas, evitando la estigmatización de grupos sociales.

EN HABITAT III, JUNTOS DECIDIMOS
EL FUTURO DE LAS CIUDADES.
SÉ UN CIUDADANO HABITAT III.
IVEN A QUITO!

www.habitat3.org
#Habitat3 #NuevaAgendaUrbana

LA NUEVA AGENDA URBANA PROMUEVE UNA **CIUDAD RESILIENTE**

Una ciudad capaz de resistir y de recuperarse rápidamente de los riesgos humanos, sociales y medioambientales, minimizando el impacto y la vulnerabilidad de sus ciudadanos.

EN HABITAT III, JUNTOS DECIDIMOS
EL FUTURO DE LAS CIUDADES.
SÉ UN CIUDADANO HABITAT III.
IVEN A QUITO!

www.habitat3.org
#Habitat3 #NuevaAgendaUrbana

LA NUEVA AGENDA URBANA PROMUEVE UNA **CIUDAD SOSTENIBLE**

Una ciudad que planifica su futuro medioambiental, social y económico a través de soluciones innovadoras que a la vez generan prosperidad y respetan los recursos naturales.

EN HABITAT III, JUNTOS DECIDIMOS
EL FUTURO DE LAS CIUDADES.
SÉ UN CIUDADANO HABITAT III.
IVEN A QUITO!

www.habitat3.org
#Habitat3 #NuevaAgendaUrbana

LA NUEVA AGENDA URBANA PROMUEVE UNA **CIUDAD INCLUSIVA**

Una ciudad en la que todos sus habitantes, de las generaciones presentes y futuras sin discriminación de ningún tipo, puedan construir libremente de todos los espacios físicos, políticos y sociales, ejerciendo de igual manera el derecho a una vivienda adecuada y a tener acceso a los bienes y servicios públicos.

EN HABITAT III, JUNTOS DECIDIMOS
EL FUTURO DE LAS CIUDADES.
SÉ UN CIUDADANO HABITAT III.
IVEN A QUITO!

www.habitat3.org
#Habitat3 #NuevaAgendaUrbana

LA NUEVA AGENDA URBANA PROMUEVE UNA **CIUDAD COMPACTA**

Una ciudad planificada para favorecer el uso mixto y público del suelo, valorando los espacios dentro del perímetro urbano y favoreciendo la movilidad activa. La densidad urbana evita la creación de suburbios o barrios dormitorio y mejora la calidad de vida de los ciudadanos.

EN HABITAT III, JUNTOS DECIDIMOS
EL FUTURO DE LAS CIUDADES.
SÉ UN CIUDADANO HABITAT III.
IVEN A QUITO!

www.habitat3.org
#Habitat3 #NuevaAgendaUrbana

La Nueva Agenda Urbana, ONU-Habitat III
Octubre 2016 (para 20 años)

(Eurocities.eu)

La situació avui: tenim...

- diversitat d'objectius (turisme, energies renovables, seguretat, urbanisme, mobilitat,...)
- sense prioritats definides
- els actors locals no comparteixen objectius...
- ...i encara menys coordinen les seves accions
- la ciutat no té una imatge diferenciadora
- falta projecció de la ciutat a l'exterior

La situació dels Alcaldes

- Gran complexitat de gestió, molts àmbits...
- ...tots amb deficiències, tothom esperant respostes

¡Que bé si hi hagués un filtre prioritzador!...

i ¡que bé si aquest filtre fos acceptat per tothom!

I, a més, voldrien generar prosperitat i deixar un bon llegat de futur a la seva ciutat.

La gestió municipal té 2 cares

1. La gestió **del dia a dia** de la ciutat

2. La gestió **del futur** de la nostra ciutat

La gestió del dia a dia...

...és que la ciutat segueixi funcionant

1. Mantenir i millorar la ciutat
2. La mobilitat, els residus, el sanejament, l'habitatge o la seguretat en són exemples
3. És una gestió genèrica, similar a tot arreu
4. És molt tècnica, amb poc paper pels polítics

La gestió del futur

...és la transformació de la nostra ciutat

- Impulsar i transformar la ciutat cap al
- futur **només els polítics poden fer-ho**
-
- Requereix la definició de la visió de futur del
- territori diferenciada i diferenciadora de les
demés ciutats

Molt bé, però segueix viva la pregunta...

ALAIN JORDÀ

Experto en
Desarrollo
Local

- ¿Què fer?
- ¿Com procedir per aconseguir la transformació efectiva **del nostre territori?**

Necessitem enunciar 3 conceptes més...

Concepte 1: Desenvolupament vol dir Transformació

El desenvolupament d'un territori o ciutat no s'aconsegueix ni amb 1, 2 o 5 projectes dispersos ni en 1, 2 o 4 anys.

Desenvolupar és transformar el territori en un territori nou, amb un nou esperit, nous compromisos, noves il.lusions, noves dinàmiques i, en definitiva, noves energies.

I això requereix un projecte integral a desplegar durant els propers 10, 15 o 20 anys.

Concepte 2: El desenvolupament només pot brollar del territori mateix

Cap administració superior (des del Consell Comarcal o la Diputació a la CE) no té capacitat d'“insuflar” desenvolupament.

Si el territori no disposa d'un projecte sòlid i compartit de futur, els diners no impulsaran el seu desenvolupament. Per això, 1er el projecte només després, els recursos.

Aquest projecte només serà eficaç quan l'hagin definit i s'hi impliquin el conjunt dels actors territorials.

Concepte 3: Tot comença amb un projecte il.lusionant de futur

El primer pas ha de ser un projecte de futur il.lusionant, definit i compartit per tots els actors locals

Anomenem aquest projecte Plà de Futur Local. 10 pàgines que seran la guia del territori pels propers 20 anys...

...i que constituïran el 1er capítol del Plà Estratègic Local

Després, ja definirem governança, urbanisme, economia,....

Per tant, ¿què necessitem per a transformar la ciutat?

- Una **Visió de futur del territori** que...
- ...estigui per damunt d'interessos sectorials, de barri o personals
- que compti **amb la implicació dels actors locals**
- que projecti una **identitat pròpia i diferenciadora**
- que faci **apostes estratègiques**
- **que integri i prioritzi** els diferents **plans** del territori (estratègic, urbanístic, de turisme, de mobilitat,...)
- i que perduri al llarg dels mandats municipals

¿I com s'ha de definir aquesta

- “visió de futur” del territori?

1. Partint d'un full en blanc

2. Fent aflorar la intel·ligència territorial local per a

- generar innovació territorial

3. Amb un procés participatiu dissenyat adhoc

- I tot a partir d'un lideratge col·laboratiu i deixant el futur del territori fora del debat polític

¿Com podria ser aquest procés?

1. Un grup de 40 ciutadans representatius del territori defineix, en 3 tardes, el **Plà de Futur del Territori** (10 pàgines)
2. **Un procés participatiu** obert difón i millora la proposta
3. Es crea **una estructura mixta de governança** amb tots els actors locals representats.
4. Amb el Plà de Futur aprovat, es comença a treballar en els diferents àmbits i projectes.

Així definirem un Plà de Futur...

...que doti el territori d'un marc estratègic

...en el que integrar los diversos interessos i sectors

...amb el que els actors locals estiguin compromesos

...que estimuli la transversalitat i les sinèrgies...

...dins els Ajuntaments, entre Ajuntaments i entre actors
del territori...

...amb una estructura de governança compartida

...i que multipliqui el potencial del territori...

...i la seva projecció de futur!

